

**SISTE: FELLESGORGANISASJONEN FOR ALLE
UTDANNINGSSØKENDE (DUK) STØTTER
AKSJONSDAG 20. april! Se s.9**

nr.3 1978

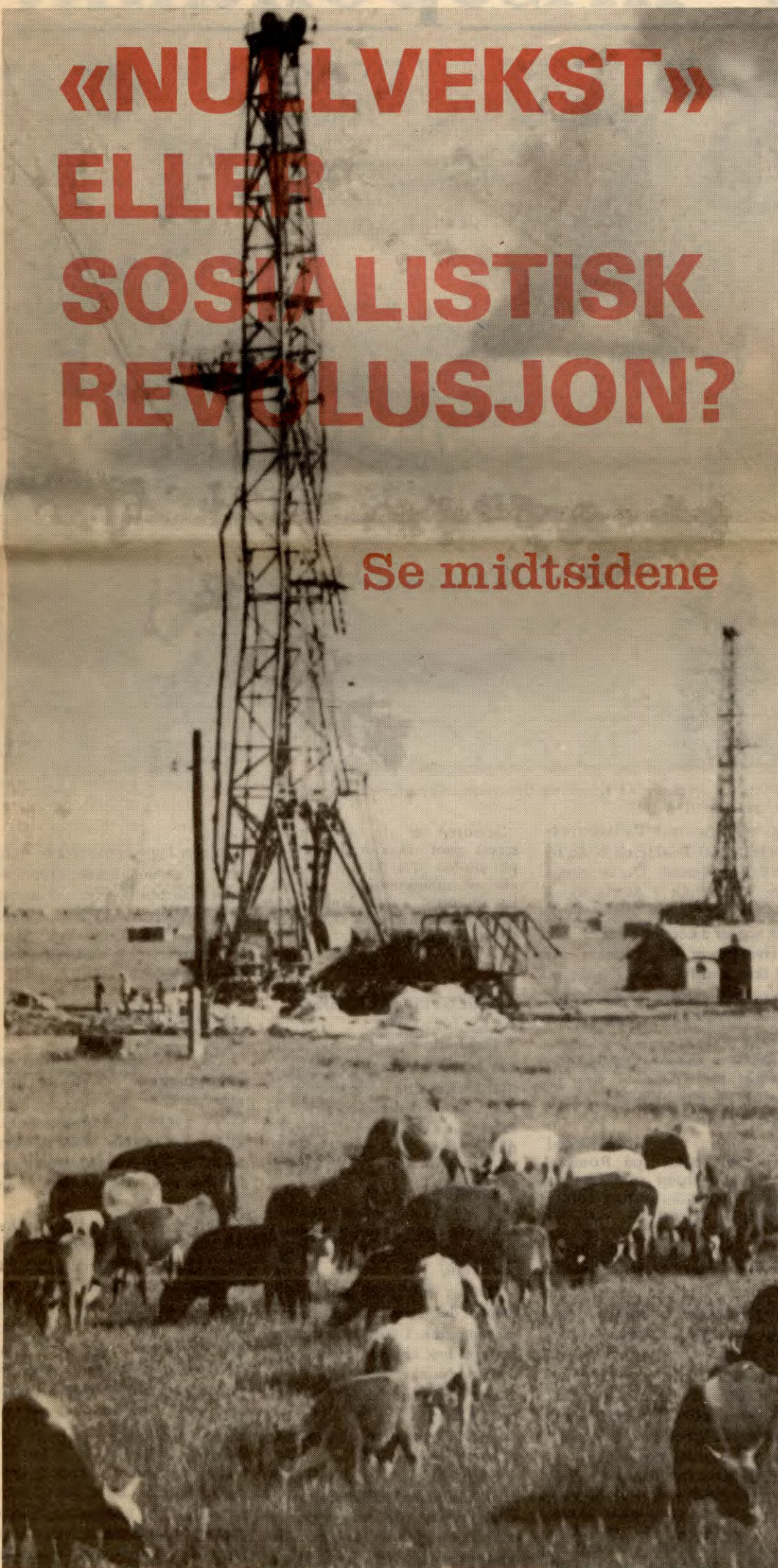
Avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund

kr.3

HVA MÅ GJØRES

**«NULLVEKST»
ELLER
SOSIALISTISK
REVOLUSJON?**

Se midtsidene

Kuer som gresser med oljetårn i bakgrunnen. Ikke «nullvekst», men sosialisme. Bildet viser oljefeltet Taching i folkerepublikken Kina. (Foto: Vennskapssambandet Norge- Kina).

**Sosialsकुलेstudentar
JAGDE
sendebod for Sovjet!**

Se s.7

**Ingen lokale
kampsaker
er for «små»**

**1 FAGLIG
1.mai
FRONT 1978**

Enhet på
klassekampens grunn!

— 1. mai må bli en kraftig solidaritetsmarkering for den eritreiske frigjøringskampen og en fordømmelse av den sovjetiske krigsføringen på Afrikas Horn!

Inger og Kari fra barnevernslinja på Sosialskolen på Romsås og Vigdis fra Kunst- og Håndtverksskolen legger alle sammen stor vekt på dette. «Hva må Gjøres» traff dem på

Vigdis på Kunst og Håndtverksskolen:

— Vi har ikke snakka så mye om 1. mai ennå. Men det er mange saker som jeg synes vi skal ta opp foran 1. mai, som folk kjenner på kroppen.

F.eks. den økonomiske situasjonen vår. Vi hadde fin aksjon den 22. februar, den bør vi følge opp. Vi hadde allmøte med 130 som støtta aksjondag og demonstrasjon, det var bare 2 mot og 4 avholdne.

GJENNOMSNITTSINNTEKT PÅ 10.000!

Når vi kommer ut i arbeid etter 4 1/2 år kan vi risikere å måtte greie oss på årsinntekt på helt ned til 5500 kr. og maks. 25.000 for kunsthåndverkere. Det vanlige ligger på 10.000. Jeg skal si deg at Lånekassa kommer til å få problemer med å få inn pengene sine! Hvis studiet skal være tilbud til alle og ikke rikfolk må vi kreve **kunsthåndstipend** på 14.000 i året. Da ville mange fler ha råd til å studere. Dette er et av våre viktigste krav, og vi har hatt det opp til behandling i lånekassa. Vi er halvveis blitt lovet stipend for det 4. året, men vi krever stipend for hele studiet.

HØYSKOLESTATUS

— Hos oss er det et enstemmig krav blant lærere og studenter for å få vitenskapelig høyskolestatus. Staten vil at skolen vår skal under distriktshøyskolesystemet. Men vitenskapelig høyskole betyr mere penger og flere lærekrefter og større muligheter for forskning. Vi vil være mye bedre stilt når vi kommer ut fra skolen, for faget blir styrka.

DETTE MÅ VI GÅ I TOG FOR 1. MAI

Jeg mener at vi 1. mai nettopp kan vise hva vi kjemper for sammen med arbeiderklassen. Vi får vise hvordan vi har det. Vi

1. MAI: Studenter og arbeidere sammen mot regjeringas krisepolitikk.

kunststudenter blir innmari undertrykt og de prøver å isolere oss. Det er skapt et kunstig skille mellom kunstnere og arbeidere. Vi vil vise enhet.

Flere og flere kunstnere vil bruke faget sitt for å vise **hverdagen**, og da ser vi både undertrykking og kampkraft.

VI BLIR UNDERVURDERT

Vår utdanning er på 4 1/2 år og så presterer staten og si at det skal tilsvare **2 semestre** universitetsutdanning. Hvis en lærer vil ta kunst- og håndverksskolen får du altå bare tilleggsansennitet på 1 år! Det betyr ganske mye lønnsmessig.

ARBEIDSTILSYNET VILLE ALDRI GODKJENNE VERKSTEDENE

Vi har hatt aksjoner med helsefarlige verksteder. Hvis skolen vå rhadde vært en vanlig arbeidsplass har jeg mine tvil om arbeidstilsynet ville godkjenne verkstedene. Det kan skje store arbeidsulykker både p.g.a. dårlig plass, sikring av maskinene og farlige gasser.

Dette er noen av de lokale sakene som vi må ta opp 1. mai. Jeg synes sjøl at kampen for bedre økonomi, for høyskolestatus og kvinnekrava på skolen er det viktigste. Det er 60 % jenter på skolen og vi vil ha ammerom og

daghjem.

DE SENTRALE PAROLENE

Etter å ha sett på forslaget er det 4 paroler jeg vil trekke fram. Jeg kommer rett fra demonstrasjonen for det eritreiske folket, kampen mot Sovjet og den krigen som føres der nede er noe av det viktigste som skjer i verden i dag, synes jeg.

Dessuten **kampen mot krisepolitikken** som vi føler på kroppen. Det er den samme krise som fører til renteheving, senker lønna til arbeidsfolk — det er samme fiende: Regjeringa. Det viktigste for dem er å sikre profitt til borgerskapet.

Så synes jeg **kampen mot ytringsfriheten** er viktig for oss kulturarbeidere. Både NRK og andre statlige organ driver med politisk sensur. Vi må kjempe for at kunsten ikke skal bli dirigert, at borgerskapet ikke skal få bruke kunsten som pynt på den råtnende fasaden.

ILLUSTRER PAROLENE

— **Hvordan skal du få med mange fra skolen til å gå i tog, et bredt tog?**

— Vi må spørre folk hva de synes er viktig 1. mai i år. Dessuten må vi bruke litt andre uvanlige metoder, ikke mange lange trøtte møter nå som de fleste har semesterinnspurt.

Foran 8. mars laga vi en **utstilling**. Vi kan gjør det samme til 1. mai, for å vise litt av det vi arbeider med. Dessuten bør vi lage uformelle kvelder med diskusjoner. En prater gjerne mer avslappet, da og flere tør si hva de mener.

Et annet forslag er at vi illustrerer parolene, at vi bruker faget i en progressiv sammenheng. Kulturen styrker politikken!

Inger som nettopp har begynt på barnevernslinja og Kari som er i praksis

FOR GAMMEL!

— **Hvilke ting er det dere er opptatt av på skolen som dere vil gjøre noe for 1. mai?**

Kari: — Jeg er 38 år og har 4 unger. Da jeg skulle begynne å studere fikk jeg høre at det var luksus, at jeg ville snylte på arbeidsfolk, og at jeg burde få meg en skikkelig jobb! Det er akkurat dette synet som preger Statens Lånekasse også, for jeg fikk ikke noe grunnstipend. De sa

en solidaritetsdemonstrasjon for Eritrea som ble arrangert i Oslo like før påske og hadde en prat med dem om 1. mai.

I intervjuet kan du også lese om hvilke lokale kampsaker de mener det bør jobbes med på skolene deres, og hvordan en skal få sving på arbeidet med å gjøre Faglig 1. maifronttogene til kjempedemonstrasjoner.

Bilde: Fra seksjonen til Kunst- og Håndtverksskolestudentene i Faglig 1. mai Fronttoget i fjor.

Samfoto.

jeg var for gammel! På skolen vår er gjennomsnittsalderen 2. år, og det er 60 % jenter. Det er mange som har ventet i årevis for å komme inn og har lang praksis bak seg for å komme på tale.

Hvordan er det de tenker? At du ikke kan ha så mye nytte av oss «gamle», for vi får kortere tid i yrket. Derfor får vi ikke grunnstipend.

Inger: — Vi må ta opp de kummerlige forholdene vi har på skolen. På 120 studenter, har vi ingen kantine.

På grunn av plassmangel fikk vi lokaler på Romsås. Vi er i et bygg som før var brukt til postkontor, og i underetasjen drives det verksted nå.

Ikke er det lydisolert, ikke har vi noe sted å spise, ikke får vi subsidiert mat. Vi vil ha de sdamme rettighetene som andre studenter.

Vi har også en spesiell situasjon, ved at vi må ta praksis som oftest andre steder enn der vi bor, på institusjoner rundt i landet. Det betyr doble utgifter. Du kan ikke leie ut hybelen for 3-4 måneder, altå 2 husleier i den tida.

Kari: Rentehevinga kom som et sjokk på oss. Det ble jo sagt at renta på studielån skulle være unndratt fra renteheving. Vi fikk greie på dette like før juleferien, og da var det jo ingen på skolen til å protestere mot dette.

Dessuten er det stor motstand mot eksamenssystemet på skolen. Nå har vi massevis av småeksamener. Vi vil ha integrert årseksamen, og vi vil at evalueringa skal være bestått - ikke bestått.

STUDENTER I ARBEIDERKLASSENS TOG?

Inger: Ja, studentne har alltid vært en viktig gruppe i Faglig 1. mai-fronttogene. Studentene er ikke noen privilegert gruppe. Vi rammes av den samme krisepolitikken. Når det var undervisningsboikott mot statens utdanningspolitikk viser det stor grobunn for aksjoner og protest. Det viser også at vi ikke er noen sløv, passiv gruppe som bare pimper øl.

Det har vært brukt mot 1. mai-tog et at det var så mange studenter som gikk i tog, men det er nettopp bra at mange studenter tar standpunkt. Har ikke f.eks. kravet vårt om høyere stipend plass i toget?

— **Hva synes dere om forslaget til hovedparoler i år?**

Kari: — Det er bra at parolene er så konkrete. Spesielt synes jeg solidariteten med Eritrea er viktig. Mange fler har fått opp øynene for at Sovjet undertrykker folk. Det var mange fra vår skole i demonstrasjonen for Eritrea i

dag.

Inger: Jeg vil også trekke fram enheten mellom norske arbeidere og fremmedarbeidere. Vi møter mye fremmedarbeiderhets i yrket vårt. Vi må ha et klart standpunkt til fremmedarbeider-spørsmålet.

KJEMPINFINT MED UNGDOMSPAROLE

Det er og kjempinfint med en ungdomsparole. Vi jobber mye med ungdom, og opplever hvor skoen trykker. Det hjelper f.eks. så lite med sosiale tiltak når det ikke fins jobber for ungdommen. Hetsen mot ungdommen som gruppe er stor.

Kari: — Vi jobber i institusjoner, uteseksjoner, klubber og vi vil jobbe for solidaritet med de gruppene vi arbeider med. På Romsås er det et senter hvor det er masse ungdommer som ikke har noe sted å gjøre av seg. Skolen vår er like ved, så alle på skolen ser jo problemene i praksis hver dag. Det betyr at det er mange konkrete saker og ta utgangspunkt i foran 1. mai i år. Og det viktigste er å rette angrepet mot krisa. En behøver ikke være enig i en analyse av DNA i utgangspunktet for å være mot krisa. Det er bra med konkrete paroler som er helt aktuelle.

»Spesielt synes jeg solidariteten med Eritrea er viktig» Bildet viser eritreiske frigjøringskrieger som feirer frigjøringa av byen Keren.

HVA MÅ GJØRES

»Hva må gjøres», avisa til Norges kommunistiske Studentforbund.
Utkommer 7nr.pr.år.
Abb.pris kr. 20.- pr. år. Støtteabb. kr. 30.- pr. år.
Adresse: Boks 2072 Grynelokka Oslo 5
Postgiro: 2.23.26.43.
Ansvarlig: Jørn Magdahl
Trykt i Offsettrykk hos a/s Duplotrykk Oslo

Ingen lokale kampsaker er for «små».

I.mai 1967 gikk et av de første klassekamptogene gjennom gatene i Oslo. Det var et solidaritetstog for Vietnam, et tog som raste mot USA's terrorbombing av Indo-Kina. Mange hørte ordet imperialismen for første gang.

En sånn I. mai skal det bli i 1978, et kraftig handslag til de folkene som står oppe i kampen mot imperialismen i dag. Nå er det folket i Eritrea som trenger all vår støtte, nå er det Sovjets terrorbombing på Afrikas Horn som skal få vår avsky.

Det var en stor bevegelse til støtte for det vietnamesiske folket blant studentene i sluttene av 60-åra. Studentene er opptatt av det som skjer i verden, de tar stilling. På I.mai er det bare ett tog som støtter kampen til det heltemodige eritreiske folket, det er bare ett tog som har paroler mot supermakta Sovjet - det er Faglig I.Mai Front. SV sitt partitog nevner ikke en av hovedfiendene til folka i verden. De nevner ikke det seirende eritreiske folket som trenger all støtte og solidaritet. SV og USV har tidligere uttalt seg mot Sovjets kolonikrig på Afrikas Horn. Dette har de glemt på I.mai. Det er et svik mot folket i Eritrea, ingen antiimperialister kan akseptere dette.

På I.mai skal vi ikke bare vise solidaritet med andre grupper som er i kamp. Året 1978 tegner til å bli et gjennombruddsår for studentenes kamp mot statens utdanningspolitikk. Studentenes krav har en viktig plass i klassekamptoget I.mai. Vi skal vise fram våre kampsaker og vise at vi kjemper mot felles fiende. Renteauken for studentene og lønnsnedslaget for arbeiderklassen - begge angrepene er et uttrykk for regjeringas krisepolitikk.

Alle studenter og skoleelever som har reagert mot rasjonalisering av studiet, mot dårlig yrkesutdanning, mot eksam

enssystemt, mot gjeldsbyrdene - må markere dette på I.mai. I vår har det vært et stort aksjonsfellesskap på skoler og universitet mot utdanningspolitikken. Hvis denne enheten kommer fram I. mai vil det bety en slagkraftig motstand mot regjeringa og staten.

Ingen lokale paroler eller kampsaker er for «små» I.mai. På nordisk i Bergen er det så stor motstand mot at de skal få flere fag integret i eksamen, at de nå skal ha undervisningsboikott mot dette. På nordisk må studentene nettopp bruke I.mai til å slåss mot eksamen og markere motstanden.

At studentene kjemper for bedre kår og mot regjeringa på I.mai, at mange grupper markerer sine lokale krav på denne dagen, har SV-ledelsen alltid karakterisert som «Blåsbort Vel-linje» og at vi «utvanner» arbeiderklassens

kampdag. Borgerskapets undertrykking omfatter ikke bare arbeiderklassen. Hvem tjener på at alle andre grupper som f.eks studentene ikke tar opp kampen mot undertrykkinga, ikke allierer seg med arbeiderklassen?

Det er grov forakt for den klassekampen som foregår på lærestedene, i boligstrøk osv., når SV- og DNA-togene ikke gir plass for disse kampsakene. Det er bare i Faglig I. Mai Front togene at studentene kan reise sine lokale krav. Det er bare der de kan demonstrere mot statens utdanningspolitikk!

Dann lokale komiteer, ta opp I. mai på allmøter, reis de lokale kampsakene i Faglig I. Mai Front!

Det går an å selge «Hva Må Gjøres»!

Noen folk på skolen vår pleier å selge HMG. Vi solgte 1-3 hver. Så snakka vi om hva vi sjøl synes om avisa. De fleste av oss synes ikke den var noe særlig, mange kjedelige artikler og det viste seg at flere av oss også leste den i liten grad. Vi mente at den bar preg av å være for «spesielt utvalgte». Det var mye alment stoff — lite lokalt — og ikke noe fra vårt sted, ikke noe som tok opp det vi ønsket og det som studentene på skolen vår var opptatt av.

Alt dette førte til at vi ikke synes det var noe «alreit» å selge avisa — det er ikke noe gøy å selge nor du sjøl ikke synes er noe bra. Vi spurte stort sett bare noen få — dem som vi på forhånd antok ville kjøpe (og det var ikke så mange!)

Vi fant snart ut at hvis det skulle komme noe stoff fra vårt sted, så måtte vi gå i spissen for det — vi måtte reise diskusjon om det vi mente var riktig — vi måtte spørre folk på skolen vår

hva de synes.

Første nr. i år: Vi spurte mange studenter om de ville kjøpe avisa — og fortalte dem litt om innholdet. Mange spurte hva HMG er for noe — «er det en ny avis»?!! Vi solgte ca. 5-6 hver! Men hvorfor spurte vi mange? — hvorfor var det mer «alreit» nå? For det første så var avisa stort sett mye bedre, og av hovedopplaga var karakter/eksamen noe de aller fleste studentene er opptatt av. For det andre så

bestemte vi oss på forhånd å spørre mange: hvis vi vil at avisa skal bli bedre, så kan ikke vi sitte å gjøre det aleine! Det viste seg (vi har spurt noen etter at de hadde lest den) at de fleste synes at avisa er bra! Flere reagerte imidlertid på de bombastiske «krigs»overskrifter (eks.! Det borgerlige karaktersystemet er morderisk og må stoppes)

Det går an å selge mange «Hva Må Gjøres», men forutsetninga er at vi spør mange om de vil kjøpe, at vi leser'n sjøl og at vi skriver inn.

Desto flere jeg spurte — og fikk solgt — desto mer gøy var det å selge også! — det henger liksom sammen det der.

Korrespondent

ABONNEMENTSKAMPANJA

	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	%
Nord-Norge											
Trøndelag											
Vestlandet											
Østlandet og Sørlandet, (inkl.Stavanger)											
Oslo											

Endelig ser vi oss i stand til å bringe en oversikt over stoda i abonnementskampanja som starta i høst. Som dere ser av søylene, er det ikke noen særlig grunn til å hoppe i taket av glede over det foreløbige resultatet. Det ligger jevnt an, med Oslo i spissen. Trøndelag ligger klart i bønn - såvidt ute av startgropa. Tilsammen er 23 % av den totale målsettinga oppnådd. Alle løssalgskjøpere må nå bli spurt om de vil abonnere!

HMG-FONDET

	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	%
Nord-Norge											
Trøndelag											
Vestlandet											
Østlandet og Sørlandet, (inkl.Stavanger)											
Oslo											

Resultatene av innsamlinga til HMG-fondet, viser at det er få steder som har drevet med reelle innsamlinger. Hoveddelen av de pengene som har kommet inn er fra støtteabonnenter som gir 10 kroner til fondet. Ca. 10 % av den totale målsettinga som er på 80.000 kr er oppnådd. Innsamlinga til fondet vil fortsette til over sommeren og Rød Front studentleirene.

«A VISA FUNGERTE BRA!»

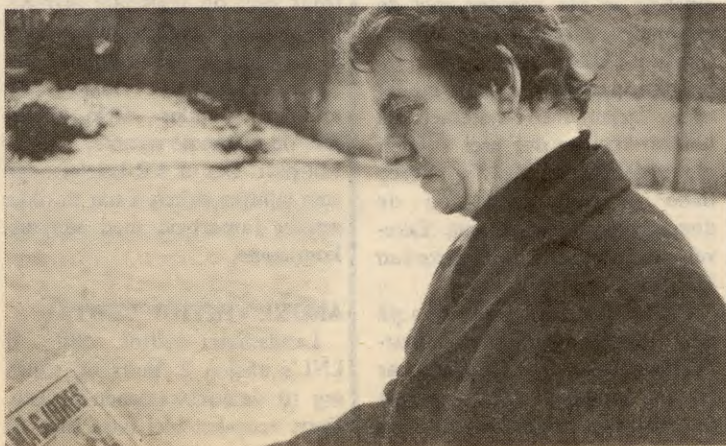
Arne Heggemsnes, lærer i kroppsoving på Sagene Lærerskole i Oslo, er av dem som har engasjert seg meget sterkt i debatten om eksamen og karakterer. I et intervju med «Hva Må Gjøres» nr. 1 i år, betgner han et system med enkelteksamen og figngradert karakter-skala som grotesk og mener lærere og studen-

ter må ta eksamenssystemet opp til grundig diskusjon.

«Hva Må Gjøres» har tatt en telefon og spurt Heggemsnes om hva han synes om avisa.

— Jeg har ikke sett annet enn den utgaven der jeg var med — og den syns jeg var veldig all right. Avisa og intervjuet vakte stor oppmerksomhet på skolen, den ble bl.a. slått opp på elevstua.

forts. til s. 4

LNL MED AKSJONSUKE 17 - 23 APRIL

Lærerstudenter, hva mener dere om innholdet i faga, studentenes levekår, demokratiet på skolen? Dette kan dere være med på å diskutere på aksjonsuka for lærerstudenter som LNL har tatt initiativet til 17 - 23 april.

Dette vedtok Arbeidsutvalget i LNL den 11.mars: » I løpet av de siste månedene har flere og flere studenter reist protester og aksjonert mot heving av lånerenta og nedkorting av tilbakebetalingstida. Det er nå viktig at disse aksjonene trappes opp slik at vi kan få en bedre økonomi.

Samtidig er det mange andre saker som det er viktig å arbeide med, som faginnhold, karakterer og eksamen, interne styringsorganer m.m..

AU i LNL vil ta initiativet til en aksjonsuke 17-23 april, der alle sider ved vår situasjon som lærerstudenter kan bli tatt opp, der lokallaga kan ta opp de sakene som studentene på den enkelte skole er opptatt av. Diskusjonene i denne uka kan også danne grunnlaget for krav og linjer på bla. faginnhold, som kan vedtas på landsmøtet. AU i LNL vil nå videre ta kontakt med andre interesseorganisasjoner for å arrangere en aksjonsdag i denne uka. Vi

foreslår den 20 april.»

AKSJONSDAG OVER HELE LANDET?

Det ville virkelig bli en salgstkraftig markering, om interesseorganisasjonene over hele landet og på alle læresteder viste sin motstand mot renteauken og mot rasjonaliseringa av den høyere utdanninga den 20. april.

Lærerstudentene har allerede tenkt ut en del konkrete forslag til hvordan den kan bruke aksjonsuka og aksjonsdagen.

Det er forslå om en grundig diskusjon om lærerutdanninga og hvordan den kan gjøres re. Spesielt bør norskopplæringa diskuteres og pedagogikken. Er det riktig å kreve felles

karakter i pedagogikk teori og praksis. Er det riktig å kreve egrering av pedagogiske metoder i sjølve fagundervisninga?

Kravet bør være bestått-ikke bestått i teori og praksis. At er karakterer i pedagogikk sis atskilt fra teorien, kan føre til at store deler av praksisperioden går med til å stryke øvingslæreren med hårene og legge opp undervisningen på samme måten som øvingslæreren gjør. En dårlig karakter i praksis kan f.eks skyldes feil en har gjort i opplegget, feil måte en har fått fram på osv.

Men hva lærer studentene mest av, feil som gjøres eller »perfekte» opplegg som øvingslærer gir god karakter for. For å få virkelig utbytte av praksis må studentene stå friere, ikke være opphengt i hva de kan komme til å få i karakter av øvingslæreren.

Et annet viktig tema å diskutere er studentens økonomi: Hva gjør vi videre med heving av lånerenta og nedkorting av tilbakebetalingstida?

videre bør så mange som mulig diskutere konsekvensen av innføringa av de regionale høyskolene. Hva betyr dette for faglærerutdanninga, for førskolelærerutdanninga osv. 13 skoler i Oslo og Akershus har fått beskjed av Kirke- og visningsdepartementet om å velge representanter til det regionale høyskolestyret. Alle unntatt en skole har gått imot opprettelsen fordi yrkesutdanninga vil bli svekket under DH-systemet og fordi departementet har bestemt studentenes organisering i dette styret. Det viser at det allerede er i gang en motstandsbevegelse, nå gjelder det å trappe opp aksjonene.

DEMONSTRASJON I OSLO

I Oslo er det planer om en demonstrasjon sammen med dre skoleslag, der hver skole skal kunne delta med sine paroler.

Det bør settes ned planleggingskomiteer på alle skolene som lager kultur til og forbereder grundig til en lykka aksjonsuke.

Klassekamp-toga i 10 år

I år feirer klassekamp-toga ti-års-jubiläum. Da Rød Arbeiderfront marsjerte i gatene i 1968 tok den opp klassekamptradisjonene på 1. mai fra tjuet-åra. En tradisjon som sosialdemokratiet hadde tråkka på i årtier. Siden den gang har klassekamp-toga hvert år vært det største toget i Oslo.

I dag er det Faglig 1. mai-front 1978 som fører kamptradisjonen videre. Faglig 1. mai-fronts tog er bygd opp av en lang rekke seksjoner der det i tillegg til hovedparolene vil bli båret paroler som uttrykker den kampen og de krav som er reist innenfor de

enkelte områdene. For eksempel vil det i boligseksjonen bli båret paroler mot husleiekninga, mot rasering o.a. Likeens vil den anti-imperialistiske seksjonen ha paroler som går mot NATO og Warszawa-pakta, som støtter det irske folkets kamp mot den engelske imperialismen osv. Parolene innfor de enkelte seksjonene, enten det er fremmedarbeider-, idretts-, kultur-, handikap-seksjonen, miljø-, homofil-seksjonen eller andre, vil bli bestemt av de lokale komiteene i tråd med Faglig 1. mai-fronts allmenne politiske plattform.

FAGLIG 1.MAIFRONT Hovedparolene i Oslo

Initiativkomiteen for Faglig 1. mai-front i Oslo har vedtatt følgende hovedparoler:

- Seier for Eritreas frigjøringskamp — Sovjet ut av Afrikas horn!
- Støtt frigjøringsbevegelsene i det sørlige Afrika — USA og Sovjet ut!
- Støtt Palestinas og Libanons folk mot Israels aggresjon!
- Mot regjeringas krisepolitikk — stem nei til lønnsnedslag!
- Nei til nedleggelse av Nyland — forsvare industriarbeidsplassene i Oslo!
- Mot all rasisme — enhet norske arbeidere og fremmedarbeidere!
- Gjør fagforeningene til kamporganisasjoner — nei til LO-ledelsens klassesamarbeid!
- Sjølbestemt abort nå — vekk med nemndene!
- Forby nazipartiet «Norsk Front»
- Forsvar ytringsfriheten: Nei til yrkesforbud og politisk overvåking!
- Avvis Sovjets press på Svalbard og i Barentshavet!
- Nei til reindriftsloven — forsvare samenes nasjonale rettigheter!
- Kommunepamper — henda vekk fra Oslo-marka!
- Industrierbeiderlønn til pensjonistene!
- Nei til politivold! Ungdommen krever arbeid og steder å være!
- For et sosialistisk Norge!

I tillegg til de retningslinjer som Initiativkomiteen for Faglig 1. mai Front i Oslo tidligere har vedtatt ble følgende fastslått som en del av grunnlaget for toget:

Kamp mot all imperialism, kamp mot monopolkapitalen, kamp mot klassesamarbeid og kamp mot all kvinneundertrykking.

forts. fra s. 3

Når en skriver om sånne saker er det viktig å velge en strategi som ikke støter bort dem en vil snakke til — og det dere lagde fungerte bra.

— Hva kunne du tenke deg at vi skreiv mer om?

— Jeg kunne godt tenke meg stoff om pedagogisk ideologi. Maktapparatet innenfor skolen,

hvordan kan det f.eks. ha seg at en får G istedetfor M når en engasjerer seg politisk? Jeg syns det er viktig å få fram hvorfor vi har den skolen vi har i dag.

— Hva syns du om resten av avisa?

— Veldig bra! Dessverre har jeg bare lest denne utgaven.

— Har du lyst til å abonnere? — Ja, gjerne!

LANDSMØTET I FR:

Fortsett levekårsaksjonene

Landsmøtet i Fellesrådet for Sosialskolestudenter blei avholdt i helga 24., 25. og 26. februar på Diakonhjemmets Sosialskole i Oslo. Blant de viktigste sakene på dagsorden sto levekåra til studentene.

VIKTIGE VEDTAK MOT DUK-DIKTAT

I løpet av det siste året har forholdet til De utdanningssekendes Kontaktutvalg (DUK) stått sentralt. FR-ledelsen har blant annet stått steilt på at vedtak fatta av DUK også har gyldighet overfor FR og de endelte skolene. Spesielt grotesk ga dette utslag i kampen mot statsbudsjettet da ledelsen nekta enkeltmedlemmer og skoler å delta i LNL's demonstrasjon. Dette er en politikk på lik linje med den LO-toppen praktiserer overfor initiativ fra klubber og enkeltforbund innfor LO.

Grunnplansaktiviteten skal kveles.

Denne politikken fikk viktige skudd for baugen under landsmøtet. Bl.a fikk et forslag om å kreve forsørgerstipend på 5000 for hver av de to første ungene og 1000 for de neste stort flertall. FR-ledelsen gikk mot dette kravet fordi det ikke var et DUK-krav! Dette blei imøtegått av flere talere som slo fast at FR er en sjølstendig organisasjon som har full rett til å stille krav utifra hva de mener er riktig, ikke utfra hva DUK til enhver tid har vedtatt.

Videre slo landsmøtet fast at

aksjonene mot forverringa av levekåra må fortsette og at organisasjonen skal slutte seg til landsomfattende felles aksjoner i året som kommer.

REGIONALE STYRER

På det utdanningspolitiske området er det kampen mot de regionale styrene som står i sentrum. Disse styrene blir nå forsøkt oppretta over hele landet og er kjerna i DH-systemet. På landsmøtet var det brei enighet om at dette er et alvorlig angrep både på utdanninga og de demokratiske rettighetene. Likevel sto det strid om hvordan kampen skal føres.

FR-ledelsen legger all vekt på den topplandsdirigerte samarbeidskomiteen som tidligere har vist seg udugelig i å stå i ledelsen for kampen. Samtidig tar de

skarp avstand fra aksjonskomiteene som har leda de politiske diskusjonene og stått i spissen for den praktiske gjennomføringa av tidligere aksjoner.

Opposisjonen på landsmøtet støtta all motstand mot de regionale styrene uansett fra hvem den kom i fra. FR-ledelsen mente dette var ivarett av deres eget forslag og gikk derfor inn for å stemme ned forslaget fra opposisjonen! Dette viser at de umulig kan være enig ettersom de stilte sitt eget forslag opp mot et annet og nekta å ta inn opposisjonsforslaget i vedtaket. Dette er seinere bekrefta på sentralstyremøte der de gikk rabiat ut imot aksjonskomiteene og initiativ derfra. Bl.a. fordi aksjonskomiteene har tatt initiativ for å samle Oslo-skolene i en front mot de regionale styrene. FR-ledelsen argumenterer med at aksjonskomiteene splitter enheten. Splitter det enheten når ak.kom. samler Oslo-skolene mot de regionale styrene? Sânt er tull-prat. Det er FR-ledelsen sjøl som splitter enheten når de ikke ønsker samarbeid med aksjonskomiteene.

ANDRE VIKTIGE VEDTAK

Landsmøtet vedtok støtte til LNL's aksjon 2. mars og slutta seg til demonstrasjonen i Oslo. Dette vedtaket blei fatta mot 13

stemmer. Den eneste som tok ordet mot støtte var den tidligere nestlederen i FR, den ledende SV'eren Olav Holstad. Begrunnelsen var at vi allerede har vært ute i en aksjon og at vi nå må vente på neste utspill fra staten før vi gjør noe mer. Dette viser at FR-ledelsen er på aksjonen den 22. feb. som et enkeltstående tilfelle og ikke på en kamp som skal trappes opp for å vinne seier over statens forsøk på å skjære ned på stipendene og øke gjeldsbyrda. Nå må vi vente og se, er gjennomgangsmelodien der i gården. Samtidig må vi se innlegget fra Holstad som et ledd i den innbitte motviljen de har mot å støtte ethvert initiativ som kommer fra LNL.

Sist, men ikke minst ble det fastslått at kampen for 3 integrerte årsprøver med bestått/ikke bestått skal fortsette med uformil.ska styrke. I løpet av året har sosialskolestudentene vært ute i flere streiker, brevaksjoner og enkelte 1. klasser har boikotta eksamen for å få gjennom kravet. Denne kampen skal i første rekke føres lokalt utifra at departementet har vedtatt at det er opp til den enkelte skole hvordan eksamenssystemet skal ha. Likevel har vi ingen illusjoner om at departementet kan sette seg på bakbeina til sjuende og sist.

VALG AV LEDELSE

Heller ikke neste år kan sosialskolelevne regne med en ledelse som går i spissen for å kjempe gjennom de kravene vi har stilt. Grunnplanen må innstille seg på å presse ledelsen til å gå inn for bra tiltak. Opposisjonen på landsmøtet varierte fra sak til sak. Sjøl om det ikke ble gjennombrudd over hele linja, blei flere av opposisjonsforslagene vedtatt. Spesielt gjaldt dette den økonomiske politikken. Til valga av nest-ledere og leder tapte opposisjonen med de samme tallet som i fjor. I overkant av 20 stemmer mot i overkant av 40. Dette betyr at vi må skuffe på mere køl i tida som kommer, samtidig som vi tar oppgjør med de feila vi hatt i året som har gått...

GRATULERER!

SISTE: FR har mottatt et brev fra staten som slår fast at kravet om 3 integrerte årsprøver kan benyttes som eksamensform på sosiallinjene fra våren '78. Dette viser at kampen som er ført de siste åra for ei bedre eksamensordning har nytta. Nå er det opp til barnevernlinjene og andre å trs til for å få gjennomført det samme kravet.

Det trengst nye aksjonar mot renteauken.

Frå demonstrasjonen som møtte Per Kleppe då han skulle førelese i Bergen.

— Trekk attende renteauken no!
— Nei til nedkorta tilbakebetalingstid med høgare avdrag!
— Lik rett til utdanning!

Under desse parolane gjekk 750 studentar gjennom gatene i Bergen på aksjonsdagen 22. februar.

To av desse 750, Jostein og Ingrid, fortel her kva dei synes om oppslutninga om aksjonsdagen og kva som bør skje frametter med denne saka.

— For oss studentar andre plassar i landet synes aksjonsdagen 22. februar særskilt vellukka her i Bergen, dere hadde mellom

anna 750 i tog. Er dere sjøl enige i at det var en vellukka aksjonsdag?

— Jostein: Ja — når vi ser aksjonsdagen på bakgrunn av aktiviteten mellom studentane dei siste par åra, så var det avgjort eit veldig stort framsteg. Mange blei aktiviserte — og 750 i tog er eit av dei største studenttoga vi har hatt her i Bergen i det heile.

Sjølvsagt var det òg svakheter. Det kunne ha vore større aktivitet på nokre institutt. På andre institutt var det veldig bra, på realfag spratt det til dømes fram eit aksjonsteater. Men med større lokal aktivitet trur eg oppslutninga om toget hadde vorte enno større.

— Meiner dere at slaget om rentene på studielån no er over med denne aksjonsdagen?

Ingrid: Den store oppslutninga om aksjonsdagen syner at renteau-

ken på studielån og trusselen om nedkorting av tilbakebetalingstida gjer folk forbanna, dei finn seg ikkje i desse åtaka.

På aksjonsmøtet sto det ei motseiing om vi skulle ha vedtak på å følge opp aksjonane i april eller ikkje. Eg meiner det er heilt naudsynt å følge dei opp, det er galt å seie at vi har tapt — vi kan framleis oppnå saker og ting.

Jostein: Eg meiner det er viktig å halde auge med kva som skjer frå regjeringa si side i denne saka — om dei vedtek nedkorting av tilbakebetalingstida, om vi får noko respons på dei krava vi har reist.

Vi fatta eit vedtak på aksjonsmøtet som seier at dersom vi ikkje får respons på dei krava som er stilt, så vil vi gå til nye aksjonar. Og desse meiner eg i så fall må komme alt i vår.

Studentane på Nordisk i Bergen til EI VEKES UNDERVISNINGS-BOIKOTT!

Før studentane på Nordisk Institutt i Bergen riktig fekk summa seg hadde fagseksjonen vedteke at mellomfaget no også skulle innehalde eksamen i islandsk, svensk og dansk. Alle studentane og 1/3 av lærarane gjekk i mot vedtaket, men til fånyttes.

«Hva Må Gjøres» har vore i Bergen å prata med ein heil

NYE SPRÅK I EKSAMENSPENSUM

— Kva er bakgrunnen for aksjonen deira?

Ingrid: Det har vore strid om islandsk i faget veldig lenge. Heilt sidan 75 har vi slåst mot å få eksamen i islandsk. Til no har vi hatt obligatoriske kurs i islandsk såvel som i dansk og svensk.

Etter at vi har klart å få utsett spørsmålet om eksamen i islandsk i to år, vart det plutseleg vedteke at det skulle inn i vanleg eksamenspensum. Det tyder i røynda å føre inn eit heilt nytt språk i pensum. Like etter vart det vedteke at også danske og svenske språktekster skulle vere eksamenspensum.

På det møtet kor det vart vedteke var det omtrent fifty-fifty i stemmetall, 12 mot 11 for vedtaket. Dei grunnga den raske handsaminga mellom anna med at det måtte inn i studiehandboka no.

— Var det inga «fagleg» grunngjeving?

Ingrid: Jo — det faglege motivet sa dei, er at faget heiter 'nordisk' og difor må vi ha islandsk, svensk og dansk i pensum. Språkpensumet er enormt frå før, folk sitter og leser gammalnorsk og språkhistorie på spreng. Litteraturen vert berre henvist til sengelektyre dei siste vekene før eksamen. Vi har heile tida gått inn for at litteraturen må prioriterast opp og språkpensumet skjærast ned, men utan respons.

Med dette nye opplegget vil alle delar av faget verte overflattisk handsama. Målsettinga vert berre å komme seg igjennom eksamen.

LOKALT KONFRONTASJONSMØTE

— Kva gjorde dere med dette her?

Anna: Aksjonsdagen 22. februar skulle i fyrste rekke nyttast til lokale saker, difor hadde vi eit lokalt konfrontasjonsmøte med lærarane om denne saka. Det var bra fram møte av studentane her — omkring 70 stykker. Dei fleste av lærarane møtte og.

Dei som hadde stemt for vedtaket måtte grunngje kvifor dei hadde gjort det. Heile møtet vart ei einaste

rekke med sjølvmotseiingar frå deira side.

Studentane på si side fekk forklart tydeleg kva dei meinte om denne saka og grunnga kvifor vi ikkje er interesserte i integrert eksamen. Vi var viljuge til sakleg diskusjon om heile faget, mellom anna den gamle ordninga med kurs i desse språka, for å gjere desse kursa betre. Vi slo fast at eksamen ikkje vil tyde noko auka forståing for oss, berre auka arbeidspress.

Den endelege konklusjonen på konfrontasjonsmøtet var at saka skulle takast opp att på neste seksjonsmøte. Og det var då i går.

LEKTORANE I SVENSK OG DANSK MOT VEDTAKET

Ingebjørg: Svensk og dansk lektorane går i mot pensumintegrering, det synest eg er viktig å streka under: dei som skal undervise etter den nye ordninga er altså i mot den.

På møtet i går sa svensk lektoren at han hadde lært mykje av studentane gjennom diskusjonane på aksjonsdagen den 22. Mellom anna at den nye ordninga ville føre til ei svær utvi-

gjeng av studentane på Nordisk. Dagen føre vitjinga vår hadde dei gjennomført ein vellukka punktdemonstrasjon utafør eit nytt seksjonsmøte. I intervjuet fortel dei kva eksamensvedtaket vil tyde for dei.

Etter at dette intervjuet var gjort har studentane vedteke å gå til ei veker undervisningsboikott, frå 3. til 9. april, som protest mot vedtaket om eksamen. I denne veka vil dei ta heile pensum opp til diskusjon og søkje å komme fram til eit alternativt framlegg. Alternativ undervisning organisert av studentane sjølve vil og gå føre.

ding av pesnumet i og med at gramatikken og må pugast. Dette har han teke seg ad notam.

HANDSAMA SOM UNGAR

Elin: Og alt saman starta vel opp med at islandslektoren i likskap med studentane ikkje var nøgd med kurset. Men i staden for å gjere det betre har dei ført inn eksamen ut frå tanken at no må vi lese dette faget. Dei har handsama oss som ungar — vil dei ikkje lese, så skal dei! Dei går ut frå at vi ikkje er interessert i dette faget — at det berre er noko vi må ... Men vi studerer jo her avdi vi er interessert i faget!

Bjørn: Dei seier og at denne saka gjeld prinsippet om at alle nordiske språk skal jamnstelles ... Men dei gjer det på ein veldig teknisk måte ved å føre inn eksamen. Opplegget deira er fyrst å gjere dette tekniske vedtaket — og sidan diskutere kva det vil tyde ...

100 I PUNKTDEMONSTRASJON

— Dere har også reagert med undervisningsboikott?

Jostein: Ja, vi hadde allmøtevedtak på undervisningsboikott 24. februar.

Den vart gjennomført og var temmeleg effektiv. Vi har og sette i gong underskriftskampanje. Utafor det seksjonsmøte som handsama saka i går hadde vi punkt-

demonstrasjon. Det var ca. 100 norskstudentar som stilte opp.

— Kva skjedde på seksjonsmøtet i går?

forts. til s. 7

Bilete: Sydneshaugen Skule, der Nordisk Institutt held til.

« Arbeidsfolka bor her. Holder fabrikkens hjul igang. Derfor toner over østkanten en arbeidsfolkas sang.»

Dette diktet av Magnhild Johansen står på forsida av ei semesteroppgave som sju elever og to lærere ved Arkitektthøyskolen i Oslo (AHO) gjorde våren 1976. Gruppa laga ei historisk framstilling av planlegging og byutvikling i Oslo før 1950. Som diktet viser legger oppgaven sterk vekt på å fortelle om arbeiderbydelene og utviklinga av dem. Oppgava behandlar tre hovedemner; byplanene, ideene bak dem og lovene som gjør dem virk-

— Det ligger et stort empirisk materiale til grunn for boka. Hvor stammer det fra?

Jan: Vi har henta mest fra bøker og tidsskrifter o.l. En svakhet er at vi har prata for lite med folk. Jeg vil si at det som skiller oss mest fra en borgerlig framstilling er at vi prøver å finne ut hva som er klassepreget i byen. Vi ser på byen som en sosial organisme. Den består av østkant og vestkant, og vi prøver å forstå hva som er gode og dårlige sider ved det.

— Så det er ikke sjølvstøttet, men måten å sette det i sammenheng på som er nytt?

somme. Det kommer fram hvor tett disse delene henger sammen og er avhengig av utviklinga av klassekampen og kapitalismens vekst. Semesteroppgava er nå blitt «Ei bok om Oslo». Den koster 25 kroner og kan kjøpes gjennom AHO.

For å få vite mer om boka og arbeidet med den har «Hva Må Gjøres» snakka med Pål-Henry Engh, som er elev, og Jan Carlsen, som er lærer ved AHO.

Pål: Akkurat. Det finns en mengde bøker om Oslo, men jeg tror at dette er første gangen at dette viktige øst/vest perspektivet er grunnlaget.

— Er arbeidet deres dermed mer vitenskaplig enn tidligere framstillinger?

REKLAME FOR ØSTKANTEN

Pål: I forhold til den mengden av litteratur som i stor grad er vestkantens historie, og historie om stilarter osv., så er vi det. Vi har laga en slags reklame for østkanten, men det kommer an på hva vi sammenligner oss med. Det er nok skrevet en del som er

bedre.

— Om Oslo?

Jan: Vi har ikke klart å gå i dybden og det er en svakhet med hele yrket vårt at vi ikke har tradisjoner på slik forskning som vi satte igang med. Det merka vi når vi kom i kontakt med samfunnsvitene, som f.eks. studerte Sagenes historie. De tok ikke hele Sagene, men samla data fra en liten gruppe og trakk konklusjoner på det grunnlaget. Vi derimot arbeida jo med hele Oslo og baserte mye på annanhånds framstillinger. Det er en svakhet med boka.

— Hvordan skal vi da betrakte boka?

Pål: Jeg er enig med Jan, men vi må også se på boka i forhold til det reinte arkitektfaglige og til forholda på skolen vår. I det perspektivet er boka, tross sin svakheter, et framskritt og starten på en faglig diskusjon som bare såvidt har begynt.

— Kan andre bruke boka?

Pål: Den har solgt ganske bra og jeg tror nok at studenter på eksempelvis historie eller sosiologi kan finne nyttige ting hvis de leser boka.

PLANLEGGING EN FORUTSETNING FOR KAPITALISMEN

— Hva er hovedtendene i byplanlegginga i Oslo?

Pål: At byplanlegginga og lovene slår ned i sjølv utviklinga av byen som en nødvendighet for at kapitalismen skal utvikle seg på sine premisser.

Jan: Dette ser vi klart i tredveåra med det som kalles funksjonalismen og som egentlig er det samme i byplanene som det som skjedde i fabrikkene. Man rasjonaliserte etter amerikansk mønster. Produksjonen skulle flyte fortere og mer effektivt. Det blei nødvendig med spesialisering blant arbeiderne. Det samme var tilfelle i byen. Planleggerne snakka om byen som en maskin. De sammenligna hele byen, særlig transportproblemene, med problemene innfor en fabrikk. Det blei om å gjøre å plassere boliger, fabrikker, kontorer osv. i et system om gjorde det effektivt.

ARBEIDERBYDELER ER BRA

Dette var utgangspunktet vårt, men samtidig sa vi at det fantes trekk i byen som var bra. Vi sa at

Det som er bra i mange av de gamle arbeiderbydelene er ikke bra fordi arkitektene har vært smarte, men fordi arbeidsfolk har sloss. Bildet er henta fra en demonstrasjon utafor Stortinget i femtiåra under debatten om bevilgninger til Husbanken. Resultatet var at bevilgningene blei fordobla.

Arbeiderbydelene var bra. Vi så ikke på byen bare som en slaveby.

— Hva slags kvaliteter er det som er bra og verdt å forsvare ved arbeiderbydelene?

Pål: Jeg vil legge til at vi også mente at disse bydelene var bedre før. Det var nærmere lokalisering til arbeidsplassene. Arbeidskameratene bodde ofte i samme strøket. Den sosiale enheten var sterkere enn i dagens drabantbyer som er mer preget av en «bland klassene»-ideologi.

MATERIALISME OG KONDITORKUNST

— Var gruppa politisk enhet-

lig?

Pål: Noe partipolitisk enhet var det ikke, men vi hadde et felles utgangspunkt i en materialistisk historieforståelse. Vi visste at ideene ikke blir til oppe i hodet til planleggerne, men er et resultat av deres forhold til basis i samfunnet.

— Har dere noen tradisjon å se tilbake på?

Pål: Det var en gruppe arkitekter i tredveåra som sikkert følte mye av det samme som oss idag. De var flaska opp med de samme teoriene. At verden er hus og hus er estetikk. De blei radikale intellektuelle som studerte marxisme, men dessverre utvikla de seg

etterhvert til lydige redskap for Arbeiderpartiets boligpolitikk. En av disse uttalte at nå var det på tide at arkitekter begynte å planlegge byer og sluttet med konditorkunst.

— Er det fagkritikk dere driver?

Jan: Jeg vil si boka er et fagkritisk skrift. Når vi ser på faget vårt, så er det 90 % skildringer av ornamenter og følelser et menneske kan ha ved å stå i et rom osv. Vi har teoretikere ved skolen som står for denne tradisjonen i faget. Vi stiller oss skeptisk til denne tradisjonen og forsøker å ta faglig kamp mot den.

Bilde: Interiør fra Hjula veveri ved Akerelva i Oslo.

En av diskusjonene som går igjen i boka er hvor de riktige tankene kommer ifra. Arkitekter må gå ut blant folk og studere virkeligheten.

Skulestyret på Bibliotekskulen MOT REGIONALT HØGSKULESTYRE.

Etter forslag studentrepresentantane gjekk styret for Statens Bibliotekskule samrøystes mot å innlemma skulen i regionalt høgskule-

styre for Oslo/Akershus. Men ikkje nok med det: Styret gjekk også samrøystes mot at det i det heile vert oppretta regionalt høgskulestyre i Oslo/

Akershus. Desse vedtaka vart fatta på møte 7. mars.

Det finst berre ein bibliotekskule i landet. Skulen skal altså dekkja nasjonale utdanningsbehov. Tenk då kor

sprøtt det er å leggja skulen innunder eit regionalt styre! Det same tilhøvet gjeld fleire skuler i Oslo/Akershusområdet.

Det er ikkje berre det spesielle ved skulen vår vi er opptekne av, vi må hindra at dette styret vert oppretta i det heile teke. Vi kan ikkje godta ei slik sentralisering av avgjersleprosessen for høgere utdanning.

I Oslo/Akershus er det 16 skuler som Kyrkje- og undervisningsdepartementet (KUD) vil ha eit regionalt styre for — til å begynne med. Styret vil kan hende verte sett saman slik at lærarar og elevar på skulane vert representert

annakvar gong. Og attpåtil skal representantane ikkje verta valgt, men utpeikt av KUD!

Etter alt å dømme vil valg og samansetting av det regionale høgskulestyret i Oslo/Akershus verte flikka litt på i tilhøva til DH-styra elles i landet. Men like fullt er styret ein lekk i rasjonaliseringa av høgere utdanning.

KUD bad i eit brev føre jul dei 16 skulane «om uttalelse om en styringsordning innenfor de rammer som her er presentert.» Styret på Bibliotekskulen har no gjeve svar på tiltale og gått utanfor KUD sin e «rammer» i vedtaket sitt. Dette må verta ei kraftig ut-

fordring og stimulans til lærarar og elevar ved dei andre skulane.

La det hagle med slike vedtak mot KUD frå allmøte, studentutval, skulestyre, elevorganisasjonar, politiske grupperingar osv. Om elevar og lærarar protesterar kraftig mot at det vert oppretta regionalt høgskulestyre i Oslo/Akershus skal det verte særskilt vanskeleg for KUD og Storting å gjennomføra det.

«Styringa av skolane bør heller bli knytta nærare til dei som har sitt daglege virke der, enn å bli fjerna frå dei.»

(Frå styrevedtaket på bibliotekskulen.)

Studentkorr.

Sosialskulestudentar JAGDE sendebod for Sovjet!

Torsdag den 10/3 like før skuletida vart ute, fekk studentane på sosialskulen i Trondheim nyss om at ein sovjerisk professor i juss skulle vitja skulen neste dag. Professorens var utsending frå vennskapssambandet Norge/Sovjet, og hadde halvveges invitert seg sjølv til ei forelesning om den sovjetiske grunnlova.

— Studentane ved skulen hadde ikke vore

tatt med på råd, og NKS saman med ein del uavhengige fant det derfor naudsynt å diskutera eventuelle aksjonar sjøl om tida var knapp. Etter ein diskusjon torsdagskveld, der mellom anna Landsmøtevedtak i FR (studentane sin interesseorg.) om støtte til det Eritreiske folket sin frigjeringskamp vart peika på, bestemte dei seg for å møte russaren med ein punktdemonstrasjon.

Parolane som vart laga gjekk slik: Sovjet ut av Afrikas Horn! Full støtte til det Eritreiske folket sin frigjeringskamp! Avvis Sovjetisk press på Svalbard og i Barentshavet! Nei til Sosialimperialistisk propaganda i undervisninga!

Ein halv time før undervisninga skulle ta til fredag morgon, møtte aktivistane opp for å diskutera med studentane. Fleire var oppriktig forbanna, og uttrykte full støtte til aksjonen. Nokre var usikre på om det ville vera rett å oppnoda om undervisningsboikott, men støtta punktdemonstrasjonen.

Fem minuttar før undervisninga skulle ta til, vart ein av transparentane rulla ut foran hovudinngangen på skulen. Rektoren kom då ilande til og oppmoda studentane til å venta, avdi ho ville diskutera saka med dei. Dette vart gjort, og i diskusjonen sa rektor seg viljug til å avblåsa forelesninga dersom det ikkje vart noko av demonstrasjonen. Ho beklaga dei formelle feila som hadde vorte gjort, då studentane ikkje hadde vorte teke med på råd, og sa at ho meine det ville vera urett mot russaren at han hadde vorte «invitert» til skulen, og utan varsel vart møtt av ein punktdemonstrasjon.

Studentane meine då at rektor handla rett, og avblåste sjølve punktdemonstrasjonen. Rektor lova at dei for ettertida skulle bli tatt med på råd, men sa at ho ville respektere ynskje om særegne forelesarar, sjøl om ikkje alle studentane var einige. I slike høve ville ho for ettertida gjere det klart for forelesarane at dei kunne venta seg kva som helst!

I lunsjpausen same dagen vart det holdt ein appell for studentane om kvifor aksjonen hadde vore rettviss, og det vart samla inn 240 kroner til frigjeringskampen i Eritrea!

Ein del studentar har sagt seg usamde i den framgangsmåten som aktivistane valde, og meiner at dei vart umyndiggjorte. Desse argumenta vart imøtegått frå aktivistane, og debatten går no vidare på veggaviser og løpesedlar. Alt under ett har aksjonen hatt stor støtte, og vi oppmodar alle studentar om å vera på vakt. Sosialimperialismen vil sikkert prøve seg med fleire propagandaframstøt av dette slaget. GJE DEI EIN VARM VELKOMST, VIS SOLIDARITET MED DET ERITREISKE FOLKET!

Studentkorrespondent

Bilete: Professoren(han med skinnlua), måtte berre forlate skulen.

forts. fra s. 5

Sivert: Den diskusjonen som gjekk føre i går, i den grad det var nokon diskusjon, var stort sett ein repetisjon av det dei har sagt før. Svært få av lærarane hadde endra standpunkt i frå forrige gong — svenskeltoren hadde gjort det. 14 mot 13 gjekk inn for ordninga.

Tove: Islandslektoren var for å gjere om vedtaket med omsyn til svensk og dansk, men mot å gjere det med islandsk. Det er litt av eit pøeng, for eit av argumenta er jo at ein skal ha eit nordisk perspektiv på faget.

UNDERVISNINGS- BOIKOTT

— Kva har dere tenkt å gjere vidare med denne saka?

Sivert: Vi har vedteke ein slags plattform som mellom anna innebar denne punktdemonstrasjonen og underskriftskampanje, viss dette ikkje fører fram vil vi trekke studentrepresentantane i fagutval og undervisningsutval. Vidare kan det verte aktuelt med ei veker undervisningsboikott, der vi i staden diskuterer faget og undervisninga. Det er klart at det som er skjedd no tyder eit fullstendig brot mellom instituttet og studentane.

RETT TIL UTDANNING

Ingrid: Kan eg få seie noko tilslutt? Eg meiner denne saka har mykje med retten til å studere å gjere.

Alle veit at det er vanskeleg for filologar å få jobb i

dag og at for å ha ein sjanse så er det ei føremon å ha norsk. I motsetnad til dei andre faga på Historisk-Filosofisk er det framleis auke i talet på studentane her.

Men det er eit vanskeleg fag. Ein skal ta mellomfaget på tre semestere, men snittet ligg i kvart fall på fire. Når ein fører inn eksamen i islandsk, dansk og svensk og gjer faget enda vanskelegare, så sett dei og spørsmåls-teikn ved høve til å få ei utdanning og ein jobb etterpå. Eg meiner dette er ei tilstramming som skal avgrense studenttalet, ein skal ikkje våge å byrja på dette faget!

Forts. fra s. 15

en viss forskjell på om proletareatet kjenner den revolusjonære teorien og bruker den til veiledning for handling eller om det ikke gjør der. »Går vi imot materialismen, når vi hevder dette», spør Mao. »Tvertimot, det er å unngå mekanisk materialisme og bestemt hevde den dialektiske materialismen», svarer han. (Om motsigelsen, s.86)

SKINNER HAR FEIL- AKTIG SYN PÅ LÆRING.

Tesen om at det ikke foregår noe kvalitativt sprang i erkjennelsesprosessen, at det ikke dannes noen begreper, er et gammelt empirisk standpunkt. Tesen om at »tenkning er atfers», at teori er praksis, er et gammelt idealistisk standpunkt. Tesen om at tenkning

ikke har noen effekt på det vi gjør, er den mekaniske materialismens standpunkt.

Dette er Skinners standpunkter. Slike standpunkter »utfylle» sjølsagt ikke den dialektiske materialismen, men angriper den. Dette er heller ikke noe akademisk spørsmål, ikke noen filosofiske snurreprier uten konsekvenser for praksis. En psykologisk teori som benekter betydninga av at folk ekjenner sin situasjon, vil være et utmerket redskap for å undertrykke dem. For vi må jo som kjent er, ha kunnskap om virkeligheten for å forandre den.

CLARA

RETTELSE : STRIDSVOGNE

På forsida av forrige nr. bragte vi et bilde av en stridsvogn som var erobret av eritreiske frigjøringsstyrker. I bildeteksten het det at stridsvogna var av russisk fabrikat. Dette er feil. Den var amerikansk. Vi beklager feilen.

LUKKING PÅ BIOLOGI

I forrige nr. hadde vi en studentkorrespondanse om kampen mot lukking av biologi i Oslo.

I tittelen stod det at det gjaldt lukking av biologi hovedfag, det var feil. Lukkinga denne gangen gjaldt et grunnlagskurs. Redaksjonen hadde get tittelen og ingressen uten å ha undersøkt hva saken virkelig dreide seg om. Redaksjonen beklager feilen.

«NULLVEKST» ELLER SOSIALISTISK REVOLUSJON

Kapitalismen driver rovdrift på mennesker og natur. Målet for den kapitalistiske økonomien er ikke å tilfredsstille folkets forskjellige behov på kort og lang sikt. Tvert om, det er kapitalistenes jakt på størst mulig profitt som styrer den økonomiske utviklinga under kapitalismen, og profittjakt står i uløselig motsetning til folkets interesser. Forurensning, forgiftning, sløsing med ressursene og nedsliting av arbeiderne — dette er ting som er knytta sammen med profittjakt. Derfor er det uråd å forstå natur- og miljøproblemene uten å se dem i sammenheng med det kapitalistiske systemet, og det er uråd å legge opp ei riktig linje for kampen mot natur- og miljø-ødeleggelsene dersom en ikke ser den som en del av kampen mot kapitalismen og for sosialismen.

Miljøbevegelsen — farlig for herskerklassen

Svært mange reagerer mot rovdrifta på natur og ressurser. I de seinere åra er svært mange blitt radikalisert på grunn av dette. I dag omfatter miljøbevegelsen titusenvis i Norge, det viser betydninga og omfanget av dette spontane opprøret mot ei viktig sida av kapitalismens undertrykking og ødeleggelse. I Vest-Tyskland og Frankrike har titusener deltatt i demonstrasjoner mot atomkraftverk, og de er blitt slått ned av opprørspolitikk — dette viser at miljøbevegelsen er farlig for herskerklassen i kapitalistland.

På samme tid er det mye politisk og teoretisk uklarhet i miljøbevegelsen. Noen ser «teknologien», andre «forbrukerideologien» som grunnlag for problemene, uten å rette blikket mot det kapitalistiske systemet. Derfor er det viktig at det reises en politisk diskusjon om innretninga og målsettinga for miljøbevegelsen. Og det er viktig at kommunistene går i spissen i miljøbevegelsen praktisk og teoretisk, både fordi miljøbevegelsen er en viktig del av kampfronten mot kapitalismen og fordi svært mange progressive trekkes til den. Denne artikkelen skal ta opp noen sentrale emner innafor miljøbevegelsen, «Hva Må Gjores» vil komme grundigere tilbake til dem seinere.

Har økologien gjort marxismen forelda?

Mange populistar, f.eks. innafor Grønt Gras, hevder at økologien er en «overordna» vitenskap. Nyere tids erkjennelse av at forekomstene av råstoff og forskjellige energiformer er begrensa, skal ha gjort marxismen uaktuell fordi den ble utvikla for den økologiske vitenskapen oppsto og «ikke tar hensyn til ressursmangelen».

Derfor må det overordna perspektivet for all politisk praksis bli «økologisk sparing». Men er dette rett?

Hva er økologi? Kort kan en si at dette er ei vitenskapsgrein som har utvikla seg innafor biologien som studiet av hvordan grupper av levende organismer avhenger av og påvirker hverandre og sine omgivelser. Som andre vitenskaper som studerer den objektive verden, gir økologien menneskene innsikt i de objektive lovene som styrer utviklinga og bevegelsene i verden. Men det er ikke noen grunnleggende forskjell på økologien og andre naturvitenskaper som fysikk og kjemi, de studerer forskjellige deler og sider ved den objektive verden. På grunnlag av innsikt som disse vitenskapene gir, kan menneskene utnytte naturlovene til å utvikle teknologi som kan nyttes i produksjonen. Hvordan økologien brukes avgjøres av hvilken klasse som har makta.

Økologien kan ikke erstatte den marxistiske vitenskapen om samfunnet. Marx og Engels har flere steder i arbeidene sine viet at de var fullt klar over at den kapitalistiske profittjakt forte til rovdrift på natur og ressurser, men det er ikke noe hovedpoeng her. Poenget er derimot at det er uråd å fore en politikk som kan sette en stopper for rovdrifta på naturen og som kan ta hensyn til økologisk innsikt, dersom en ikke vil knuse kapitalismen for å opprette sosialismen. Derfor er det helt galt å si at økologien har gjort marxismen forelda — det er tvert om slik at marxismen-leninismen, som er det teoretiske grunnlaget for den sosialistiske revolusjonen og proletarietets diktatur, er en forutsetning for at den økologiske vitenskapen kan tjene folkets interesser i stor målestokk. For bare under sosialismen, da tilfredsstillelsen av folkets behov er drivkrafta i økonomien (og

ikke kapitalistenes profitt), kan produksjonen styres etter folkets og framtidige generasjoners interesser.

«Nullvekst» eller sosialistisk revolusjon?

For mange populistar er ei hovedlinja i politikken å spare mest mulig på alle ressurser. I denne sparekampanjen blir klasseskiller av underordna betydning, kapitalismens sløsing sidestilles med vanlige folks forbruk, og millionmassene i 3. verden blir en trussel mot framtida fordi de er så mange. Konsekvensen av denne analysa blir at folkets forbruk må ned, det vil si lønnsnedslag. Dette bruker kapitalistene aktivt som argument i ei krise-tid som nå, for å sikre sin profitt mens folket må bære vanskene når kapitalismen er i krise.

Her ser vi igjen at populistene går inn for en *moralisk* politikk med pekefingeren hevet mot vanlige folks forbruk. Deres formel er: Spar på ressursene, uten å analysere og angripe systemet som fører til problemene, nemlig kapitalismen.

For populistene er også okninga i folketallet en entydig negativ ting. Det fører til økt forbruk av ressurser. Men så enkelt er det ikke. Menneskemassene er ei viktig produktivkraft også, gjennom sin virksomhet forandrer de naturen til å bli en ressurs for menneskesamfunnet, og de sosiale forholda endres gjennom klassekamp og revolusjoner. Slik er menneskene sjøl den viktigste ressursen for samfunnsutviklinga, og ikke en «passiv forbruker», slik populistene ser det. Derfor fører perspektivet om «økologisk sparing» isolert fra kampen mot kapitalismen og imperialismen, til feilaktige og til dels klart reaksjonære konklusjoner.

India-Kina

Dette poenget blir klart hvis

vi sammenlikner utviklinga de siste 30 åra i India og Kina. India har i denne perioden vært et bytte for imperialistisk utbytting, resultatet er velkjent med grotesk fattigdom for folket og stadig tilbakevendende hungersnød med massedød til følge. Det sosialistiske Kina derimot — som for 30 år sia var i en like miserabel stilling som India — er massene blitt den viktigste produktivkrafta, økonomien er innretta på å tilfredsstille folkets behov og levestandarden er økt drastisk og det forekommer ikke lenger matmangel. Dette til tross for at folketilveksten i Kina har vært stor.

Det er altså samfunnssystemet — og ikke de økologiske forholda isolert — som har vært avgjørende.

«Nullvekst» eller «økologisk sparing» uten å knuse kapitalismen og imperialismen er nytteløst og gir ingen løsning på «økoproblemene». Bare sosialismen kan legge grunnlaget for at disse problemene — uten at det skjer automatisk — kan bli løst.

Bilde: Fra Ekkofisksenteret i

Oljeflammen

Tidsskrift for kampen mot statens oljepolitikk.
Utgitt av oljegruppa Samarbeidsgruppene for natur- og miljøvern (SNM) Oslo.
Nr 1 1978. Pris kr 5.

**Nei til boring nord for 62°
Intervju: Ståle Eskeland
Statfjord
IEA**

**KJØP «OLJEFLAMMEN»: DER KAN DU LESE
MER OM HVA F.EKS: OLJEGRUPPA I SNM
JOBBER MED!**

Bilde: Petter Blo

dsjøen (Foto: Helge Aarrestad)

va er SNM?

formann i Styret for oljegruppa i SNM.

Natur- og miljøbevegelsen har tradisjonelt samlet mange studenter. I Vest-Tyskland og Frankrike har motstanden mot atomkraftverk samlet tusener i aksjoner så kraftfulle at borgerskapet måtte sende de mest terroristiske avdelingene av statens voldsapparat ut mot aksjonistene for at bygginga skulle kunne fortsette. Fra Sverige og Danmark kjenner vi motstanden mot atomkraftverkene i f.eks. Barsebäck, noe som har resultert i svære demonstrasjonsmarsjer. Hvordan står det til med natur- og miljøbevegelsen i Norge?

snm — BAKGRUNN FRA AKSJONER

Formannen i styret for oljegruppa i Samarbeidsgruppene for natur- og miljøvern (snm) i Oslo, **Peter Blom**, forteller i en samtale med «Hva Må Gjøres» at det var Mardøla-aksjonen i 1969 som danner bakgrunnen for snm.

Gjennom å blokkere veien for anleggsmaskinene prøvde demonstrantene å forhindre utbygging av Mardalsfossen. Denne aksjonen vakte enorm oppsikt og dannet startskuddet for de siste åras natur- og miljøaksjoner, forteller Blom.

I åra etterpå har det vært flere landsomfattende aksjoner, bl.a. mot oljeboring nord for 62. breddegrad, en sak som fortsatt står i brennpunkt, sier Blom. Han mener at store landsomfattende aksjoner også framover vil være ei viktig oppgave for snm, det gjelder f.eks. kampen mot bygging av varmekraftverk og atomkraftverk.

Blom understreker i tillegg den store betydningen av de mange lokale aksjonene en har hatt de siste åra. Det gjelder aksjoner mot bygging av en motorvei som vil ødelegge miljøet for de som bor på stedet, mot bygging av sementfabrikk eller

aksjoner som den på Fosen i Trøndelag, der massevis av folk har engasjert seg mot utbygging av et skytefelt. Det er et godt eksempel på en lokal, men brei aksjon, sier Blom.

SAMARBEID MOT OLJEBORING

Blom forteller at snm er i startgropa for ei ny, stor kampanje mot regjeringas planer om prøveboring nord for 62. breddegrad. Kampanja vil bl.a. omfatte en stor underskriftsaksjon.

For at aksjonen skal få større bredde og styrke, er snm i gang med forhandlinger om samarbeid med Natur og Ungdom og en rekke politiske student- og ungdomsorganisasjoner, kan Blom fortelle.

I BESTE VELGAENDE

snm har nettopp hatt landsmøte. På bakgrunn av at Sigmund Kvaløy har fått med seg en del medlemmer ut av snm to uker før dette og uttalt til pressa at utmeldelsen skyldes AKP's «ødeleggelse» av fronten, har noen spekulert på om dette landsmøtet vil bli nms's begravelse. Vi ba Peter Blom om en kommentar til Kvaløys utspill.

— Vi må nok skuffe disse spekulantene, sier Blom, landsmøtet sto enhetlig imot utspillet til Kvaløy. Kvaløy hevder bl.a. at 17 av snm's 30 grupper har meldt seg ut. Sannheten er imidlertid at selv om deisse 17 har vært registrert som grupper, har de stort sett vært uten særlig aktivitet.

Hvem står bak miljøødeleggelserne i Nordsjøen, er det USA-imperialismen eller ikke, skal vi peke ut fienden og finne ut hvem vi kan alliere oss med, eller skal vi bare peke på konsekvensene og stanse der? Dette er noen av de spørsmåla det har vært uenighet om, forteller Blom og mener fronten må diskutere sånne spørsmål. Kvaløy på sin side mente at det å ta opp denne diskusjonen var å «ødelegge» fronten.

Blom kan fortelle at alle de aktive gruppene og det store flertallet av snm's medlemmer har reagert kraftig på utspillet fra Kvaløy og vil fortsette å jobbe i fronten. Dessuten har utspillet vakt stor forargelse også utenfor snm, f.eks. i de andre miljøorganisasjoner.

Kvaløy sier at han vil ha en organisasjon av «hyperaktivister» — er ikke dette forakt overfor den innsatsen hundrevis av vanlige medlemmer driver rundt omkring, spør Blom. Det synes klart at Kvaløy ønsker ei lita snever «ekspertgruppe» og ikke en brei miljøbevegelse.

— Jeg vil oppfordre studenter til å bli med i snm, sier Blom. De kan enten bli med i eksisterende grupper, i Oslo er det en på Veterinærhøyskolen som først og fremst tar for seg jordbruks-spørsmål og sjølberging, det er og en i emning på Biologi i Oslo. Men de kan sjølsagt også danne grupper sjøl. snm kan hjelpe til med materiell, gode råd og arbeidsoppgaver, slutter Peter Blom.

Adresser:
snm Trondheim: Singsakerbakken 20, 7000 Trondheim
snm Tromsø, postboks 924, 9000 Tromsø
snm Molde: boks 1522, 6401 Molde
Oljegruppa (snm)-Oslo, postuttak Ullevål Hageby, Oslo 8

AKSJONS-DAG

20. april!

På møtet 4.april i De Utdanningssøkendes kontaktutvalg, DUK, ble følgende vedtatt: »DUK støtter aksjonsdagen 20.april som LNL (Lærerstudentenes organisasjon), VELF (vernepleierelevnes organisasjon) og YLI (yrkesskoleelevnes organisasjon) har tatt initiativet til, med følgende paroler:

1. Lån og stipend skal utbetales 10.september eller 14 dager etter skolestart.
2. Forsvar de demokratiske rettighetene — nei til yrkesforbud.
3. Styrk yrkesutdanninga.»

Dette betyr at initiativet har brei støtte og at det danner et godt grunnlag for felles initiativ.

Sosialskestudentenes organisasjon, FR, har på sentralstyremøte 3/4 støttet initiativet og har sendt saka ut til lokalstyrene. Lokalstyrene må sjøl sette opp en plan for hvordan de vil legge opp aksjonsdagen.

HVA SKAL SKJE LOKALT?

Dette spørsmålet må lokallagsstyrer, fagutvalg, elevutvalg stille seg nå. Hvordan skal vi få til en flott aksjonsdag på vårt sted?

På universitetene er det viktig å samle inn underskrifter mot disiplinærlova. De konservative studentforeningene forsvarer ny disiplinærlov — hva med konfrontasjonsmøter med dem om denne saka?

På lærerskolene kan det f.eks. arrangeres diskusjonsmøter om karakter og eksamen, eller diskusjon om de regionale styrene. LNL har allerede kommet igang med mange forslag til diskusjon og aksjonsopplegg.

På yrkesskolene kan det være viktig å legge vekt på de økonomiske kårerne med lån og stipend som blir utbetalt langt ute i semestret.

HVORDAN MOBILISERE?

Det viktigste er å få igang aktiviteten og at den syns! Lag transparente med de lokale parolene og heng dem opp i kantina, pauserommet og liknende steder der de blir sett. Lag stands, eventuelt løpesedler og veggaviser om de kampene som foregår på ditt lærested. Bruk aksjonsdagen til å fremme de lokale kampsakene.

SENTRALE INITIATIV

20.april blir det arrangert demonstrasjon i Oslo. Grunnlaget for demonstrasjonen er det samme som for aksjonsdagen. Det er viktig at de enkelte lærestedene slutter seg til toget med sine lokale kampsaker.

Etter demonstrasjonen vil det bli stor fest som avslutning for aksjonsdagen. Lærestedene i resten av landet oppfordres til å lage liknende arrangementer.

Allerede nå må vi begynne å forberede kultur, sketsjer, sanger osv. til aksjonsdagen, forberedelse til det konkrete opplegget for dagen må starte opp så fort råd er.

FELLES AKSJONSUTVALG

For å styrke det felles initiativet som allerede har begynt å blomstre, har LNL tatt initiativ til til en felles aksjonskomite i Oslo. Her må lokalstyrer, fagutvalg og andre organisasjoner bli med. Ring 413402 til Aksjonsutvalget c/o LNL, Skippergata 30, Oslo.

—FRAM FOR EN VELLYKKA AKSJONS-DAG DEN 20. APRIL!

KVINNEFRONTEN I TROMSØ MED PREVENSJONSKONTOR

I haust opna Kvinnefronten eit prevensjonskontor i Tromsø. Målet med kontoret er å gi rettlegeing i prevensjonsmetodar til alle som ynskjer det. Det gjer og underlivsundersøkingar i samband med innsetting av spiral, resept på P-piller, behandling av kjønnsjukdommar og hjelp til søknad om abort.

Kvinnefronten meiner at eit slikt kontor er plikta og ansvaret til kommunen. Dei arbeider difor for at kommunen skal teke

over ansvaret for drifta av kontoret.

I dag arbeider det fleire lækjarar og sjukepleiarar utan vederlag på kontoret. Konsultasjonane er gratis og det er ikkje naudsynt å tinge time. Til no har kontoret vore ope ei ettermiddag i veka.

Korleis er behovet for eit slikt kontor? «Hva Må Gjøres» har hatt ein prat med ein student, Anna, om prevensjonskontoret.

EIT FLOTT TILTAK

— Treng studentane preven-

sjonskontoret, Anna?

— Ja, på Universitetet i Tromsø er vi studentar heilt utan helseteneste! Vi kjem framande til byen dei fleste av oss, og det er mange vekers ventetid hos legen. Til og med folk med alvorlege plagar får ikkje time i tide. Og då kvier ein seg ekstra mykje før ein går «berre for» prevensjon. Eg synst det er eit kjempeflott tiltak Kvinnefronten har tatt her: dei aller fleste av oss jenter er forbanna på porno i alle former. Men vi treng skikkeleg opplysning og.

—Er det mange studentar som treng prevensjonsrettlegeing, trur du?

— Om ein trur at studentar har betre greie på prevensjon enn

andre, tar ein feil. Kor skulle vi fått den visdomen i frå?

På skulen har vi ikkje høyrte noko! Og heime har det vore smått stell med det for dei aller fleste. Eg, til dømes er veldig usikker på kva for prevensjon eg skal velge. Ganske enkelt fordi eg ikkje veit kva dei skilde tinga er, og korleis dei verkar som prevensjon og kva biverknader dei har. Eg trur ikkje det er unormalt, for dei studentane eg har spurt har ikkje visst noko meir. Dessutan så synst eg det er «flaut» og uvant å snakke om sex og prevensjon. Det høyrer «privatlivet» til. Eg veit jo at det berre er tull, men det er veldig vanskeleg å bryte med denne måten å tenke på, og ta initiativ til å få greie på

det. Her kan prevensjonskontoret verkeleg vere ei hjelp!

STORE PROBLEM Å FÅ BARN I STUDIETIDA

Inga helseteneste, overfylte legekontor og ein ideologi om prevensjon og sex som tabu — resultatet blir mange gonger uønska graviditet. Sjølv har eg nettopp tatt abort, og det var ikkje morosamt!

— Kva for vanskar møter dei studentjentene som får barn?

— Det skal eg seie deg! For det første er det ingen som kan fortelle deg skikkeleg kva for hjelp du får. Det som i alle høve er sikkert, er at om du er så uheldig å få utanom sommarferien, må du likevel ta eksamen som normalt, elles mistar du lånet! Lånekassa trekk nemleg ikkje i frå meir enn 3 mnd. for fødsel. Der kor det er eksamen kvart halvår eller kvart år, har vi altså ikkje fødepermisjon i praksis i det heile teke! Dagheim og bustad er det og store vanskar med. Mykje kveldsundervisning, forbod mot barnevogner i kantina, inga sjukelønnsordning om ungen eller du sjølv blir sjuk, ikkje stelle- eller ammerom på Universitet, det er nokre av dei andre problema vi møter. Det blir sjølsagt berre dei sterkaste som greier å fullføre studieane på normalt tid.

MOT UNDERKVANDE FØRESTILLINGER

— Kva anna vil du leggje vekt på når det gjeld prevensjonskontoret?

— Eg vil gjerne understreke

den betydninga prevensjonskontoret kan få for å bryte ned alle førestillingene om seksualitet og prevensjon som noko lugubert og skittent. Dei er enormt underkvande!

Dessutan: Nokre seier at Kvinnefronten berre er for aksjonar, pornobål o.l., og at dei aksjonerer berre for aksjonene si eiga skuld. Eg synst at nett prevensjonskontoret syner at dette ikkje er tilfelle. Prevensjonskontoret og pornobåla er berre to skilde måtar å føre kampen mot at vi kvinner blir handsama som ting, ikkje menneske. Begge delar må til!

— Kan prevensjonskontoret bli betre?

— Ja, for det første meiner eg at innrettinga er for snaver. I brosjyra om kontoret står det: «Hvem vil vi nå? Hvem er det som ikke tør å gå til privatpraktiserende leger for å få prevensjon? Ungdom, og særlig de fra 14-18 år! Det er dere vi vil nå!» Vi studentar har veldig god bruk for kontoret. Og det er det sikkert mange andre som har også.

For det andre må prevensjonskontoret gå meir ut til folk, og ikkje vente på at vi skal kome til dei. Mellom medisinarstudentane er det danna ei gruppe som planlegg å gå ut til folk med prevensjonsrettlegeing på skular, i ungdomsgjengar o.l. Dette syns eg er flott — sånne grupper bør det bli fleire av!

Men Kvinnefronten er på rett veg og driv eit banebrytande arbeid mot noko som verkeleg trykker oss ned. sluttar Anna.

Bilete: Frå eit prevensjonskontor. Foto: Pax Forlag

MARXISME OG KVINNEFRIGJERING

Noen dager før 8. mars, den internasjonale kvinnetiden, utgav Forlaget Oktober en ny og interessant bok: MARXISME OG KVINNEFRIGJØRING. Dette er en samling artikler av Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao Tsetung.

Forfatterne tar for seg en rekke aktuelle spørsmål som: Hvorfor er kvinnene undertrykt?, hvordan er prostitusjonen oppstått?, hva slags familiepolitikk er kvinnefrigjøringen tjent med?, hvorledes skal kvinnene slåss for sin egen frigjøring? og mange flere.

Det fins en livskraftig kvinnebevegelse spredt over hele landet, som studerer og diskuterer kvinnepolitikk. Denne boka gir mye savnet teoretisk og historisk bakgrunnstoff til denne diskusjonen.

Det har vært utgitt mange bøker om marxisme og kvinnefrigjøring, men dette er første gang vi får en artikkelsamling på norsk av Marx sjøl og hans politiske arvtagere. Enkelte av artiklene i boka har vært oversatt til norsk før, men har ikke vært tilgjengelig på mange år.

KVIFOR ER KVINNENE UNDERKUA? — KORLEIS SKAL DEI SLÅST FOR FRIGJERING?

Desse spørsmåla, og mange fleire, er blitt reiste under det kraftige oppsvinget kvinne-rørsla har hatt dei siste åra. Kva tyder eigentleg matriarkat, monogami, sosialistisk kvinnepolitikk? Korleis er prostitusjonen oppstått? Kva slags familiepolitikk er kvinnefrigjøringa tent med? Korleis vert kvinne-ne utbytta under kapitalismen? Kva har arbeidar-kvinnene å henta ved å slåst for so-sialistisk revolusjon?

Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao gjev svar på desse spørsmåla og mykje anna. Dette er ei fin bok å bli i for alle som går og lurar på spørsmål, og ho er uunnverleg for alle kvinneaktivistar! Bruk dei marxistiske klassikarane til å rydda opp i tankane og styrka kvinnekampen!

Oktober
ISBN 82-7094-198-4

Kr. 25,-

MARXISME OG KVINNEFRIGJØRING

Artikler av Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao Tsetung

Oktober

clarté ★

• Studie-medlen
• Hyres-kampen
• Varvs-krisen

Ska vi betala krisen?

- En lärarhögskola i Shanghai
- Vad vill Sovjet i Indokina?
- Kritik av Kvinnobulletinen

Finns hos din Oktoberbokhandel. Kan beställas direkt från Tidskriften Clarté, Surbrunnsgatan 43A, 113 48 STOCKHOLM.

forts. fra s. 11

satser mye på å vise at de er best.. På dette grunnlaget bør både Moskva - OL og Lake Placid- OL boikottes. Å boikotte bare Moskva -OL ser jeg ikke hensikten med .

—Hvordan diskuterer dere idrettspolitiske spørsmål blant de aktive?

»MOLLEY»- TURNERINGEN
Sissel: - På mange forskjellige måter. Når det er turnering henger vi ofte opp veggaviser og deler ut løpesedler som stimulerer diskusjonen. Idretts-

aksjonen har betydd mye for å fremme disse sakene.

Liv: 29. og 30. april skal vi ha »Molley»-turnering på Sogn Yrkesskole. Det er en masse-mønstring med blanda gutte- og jentelag, mixed volleyball. Hovedaken er ikke å vinne, men at vi har det moro og inspirerer folk til å begynne med volleyball.

Vi har dannet en del komiteer, bla. en »krangle» komite som skal lage veggaviser som tar opp konkrete idrettspolitiske spørsmål til diskusjon på turneringa. De skal ta opp historia til arbeideridretten i Norge og den borgerlige linja i idretten. Dette er viktig bakgrunn for å forstå viktige diskusjoner om reklame, masseidrett osv.

Det ville være virkelig fint om mange som har vært borte i volleyball, eller har lyst til å prøve seg for første gang stilte opp. Det er en masse-mønstring med parallell til turlangrenn, men med litt mer siktemål på å gi folk tilbud og mulighet til å delta i en turnering. Her blir det også dannet lag på tvers av og uavhengig av klubbtilhørighet.

Og det er en fin anledning til å diskutere idrettspolitikk for alle som synes det er viktig !

Hva betyr reklame for idretten?

Hva er forholdet mellom elite og masseidrett?

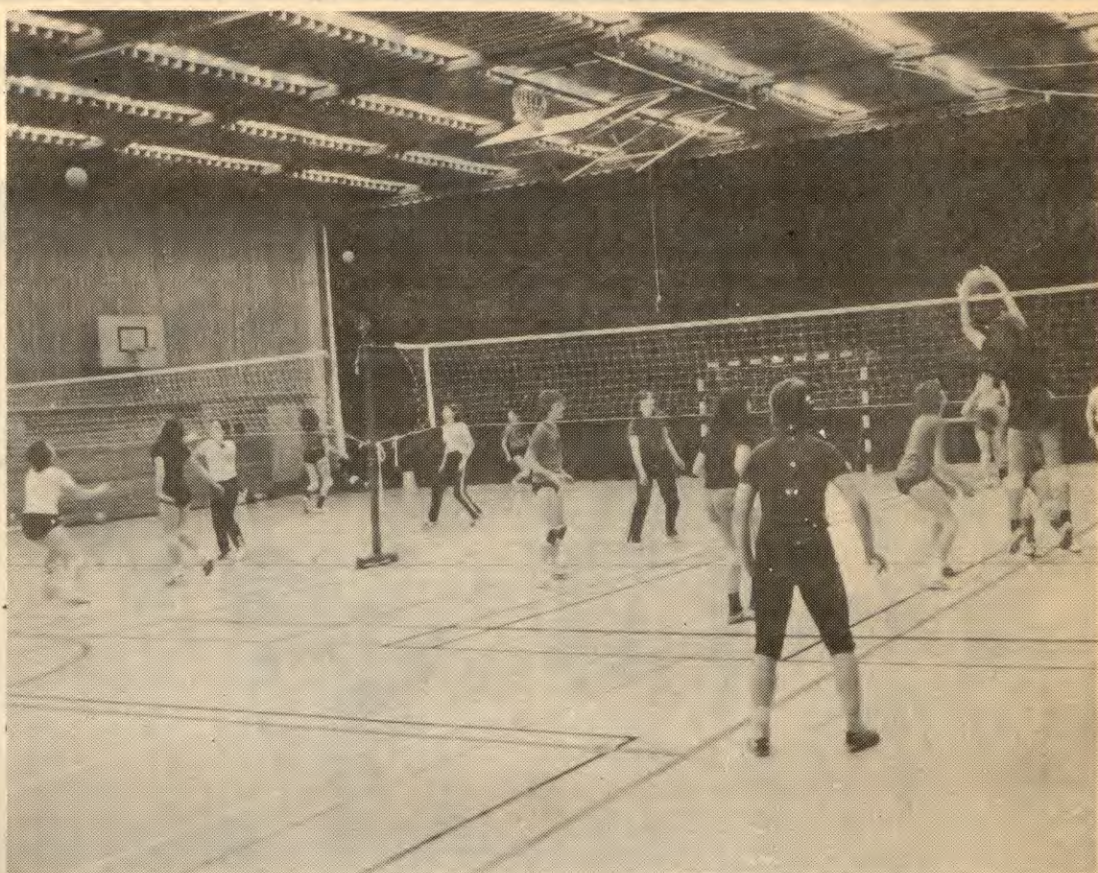
Kvinneundertrykking?

Dette er noen problemer «Hva Må Gjøres» har spurt to aktive volleyballspillere om.

Vi ønsker å få i gang diskusjon om idrettspolitik for å bidra til å utvikle en riktig idrettspolitisk linje. I intervjuet forsøker vi å få fram konkret materiale som er med på å bygge opp om prinsipper som utvikling av masseidrett, mot reklame og diktat fra kapitalen osv. Enig eller uenig i de synspunktene som kommer fram? Kom igjen med innlegg som utvikler ei riktig idrettspolitisk linje!

Live Huseby spiller på 1. divisjonslaget til KSI (Kvinnelige Studenters Idrettslag). Sissel Grebstad har spilt på KSI tidligere og sittet i AU i KSI. Nå spiller hun i Vahl VBK.

idretten må ikke bli avhengig av reklamen

Bilde: Fra volleyball-trening på Blindern

Bilde: Live Huseby fra KSI og Sissel Grebstad som har spilt i KSI.

GRATIS SKO?

— Hovedstyret i OSI har nylig gått mot en forespørsel fra herrelaget i 1. div. volleyball om en sponsoravtale med et større skofirma. Hva synes dere om det?

Liv: Bra! Særlig hvis dette er et prinsipielt standpunkt fra hovedstyret. Næringslivet har gjort flere framstøt den siste tiden for å bruke volleyballidretten for å fremme sine interesser. Herrelaget er tilbudt 30 par gratis volleyball-sko og et gratis sett med treningsdrakter. Firmaene ville ha garantien for å bruke OSI til reklame. På førstelaget til KSI er vi tilbudt gratis sko fra et amerikansk firma som helt åpent sa dette skulle være med å åpne et norsk marked for dem. Motstanden i laget var så sterk at det hele ble avlyst.

— Noen innvender at et par gratis sko ikke er noe å lage bråk om?

Sissel: Skoene og draktreklamen er prinsipielt viktig. Særlig fordi norsk volleyball nå begynner å bli så utbredt at reklameeffekten blir betydelig for firmaene. Spørsmålet er hvem som skal styre idretten. I Sverige har nesten alle 1. divisjons volleyball-lag draktreklame og gratis biler

med navn a la Lillestrøm i Norge.

Blir volleyballen avhengig av reklame, blir det næringslivet som styrer idretten, ikke de aktive. Det vil f.eks. hos oss bety kursendring bort fra den satsingen som det nå er på masseidrett i forbundet.

Liv: For kapitalen er investeringer i toppidrett lønnsomt. Masseidrett gir ikke samme avkastning. Vi krever økte statsstilskudd for å unngå å havne i næringslivets klør. Det er et veldig viktig krav. I dag er klubber i distriktet som er kvalifisert til å spille i 1. divisjon, i en tvangssituasjon. Pga. manglende statsstilskudd kan det være et spørsmål om reklame og 1. divisjon eller fortsatt 2. divisjon p.g.a. reiseomkostninger o.l. i 1. div.

LANDSLAGET MÅ TJENE MASSEIDRETTE

— Til nå har volleyballforbundet prioritert masseidrett framfor f.eks. landslagene. Er det en uløselig motsetning mellom landslag på høyt nivå og masseidrett?

Sissel: Jeg er ikke mot landslag, men vil stille krav om at

satsing på landslag må ha som mål å utvikle masseidretten. F.eks. kan landslagsspillere ute hente viktige impulser som hever nivået på volleyballen i øvre og nedre divisjoner. Det landslaget lærer, må komme andre spillere og trenere til gode.

Liv: Enig. Dette betyr at av det som satses på landslaget, må mye brukes til å utdanne landslagsspillere til gode instruktører. Landslagsspillere må kunne reise rundt å gi oppvisninger i Norge og følge opp med instruksjon. Dette arbeidet vil være meget viktig for at landslaget kan fremme og styrke masseidretten. Et landslag med hovedmål å bli best internasjonalt, med karrierister og personlig strebing har masseidretten ikke bruk for.

— Men mange mener at den viktigste inspirasjonen for masseidretten er et topp landslag som slår flest mulig andre nasjoners lag...

Sissel: Det Liv nevner, er nok langt viktige inspirasjon. Og det hjelper lite med inspirasjon fra massemedia som kjører fram eliteidrett om det ikke er klubber og f.eks. haller som kan ta imot de «ny-inspirerte». Problemet

med å utvikle masseidretten ligger ikke i manglende inspirasjon, men i manglende instruktører og materielle muligheter. Sånn er det i volleyballen også.

— Dere er begge to på Blindern. Hva er hindringene for å utvikle masseidretten her?

LANGE KØER FOR Å TRENE

Liv: Neppe magel på inspirasjon fra f.eks. et landslag i volleyball! I semesterstarten, særlig på høsten, er det overfylt på treningene til f.eks. KSI. Vi har vært opp til 50 jenter som skal trene i halve Blindernhallen! Selvsagt forsvinner mange av disse etter hvert, fordi det gir lite utbytte å trene under sånne forhold. Ved semesterstart er det lange køer for å få bestilt treningsplass til mosjonsgruppene som er svært populære. Utover i semesteret blir det færre som møter opp, mange faller fra.

Sissel: Mangel på instruktører er et hinder, i studentidretten som i andre idretter. Jeg spilte på 3. laget til KSI før. Vi trente lenge uten instruktører. I år tok 1. lagsspillere etter tur på seg jobben som instruktører for oss. Det skjedde etter en prinsippdiskusjon på hvordan masseidretten skulle fremmes i KSI. Det ble satt opp en liste på 1. og 2. laget som fordelte oppgaven å trene 3. og 4. laget + nybegynnere. Noen ganger har treneren for 1. laget også gitt 3. og 4. laget litt instruksjon. Instruksjon er veldig viktig, ikke minst i volleyball som er en veldig teknisk idrett.

— Hvor ligger ansvaret for dårlige treningsmuligheter?

Sissel: På Universitetet og til sist på staten. KSI og OSI har gang på gang gått sammen for å fremme kravet om en utendørs-treningsbane på Blindern.

Svaret?

Det har vært en effektiv trening i mange år.

MANGE STUDENTER DRIVER IDRETT

Husk at KSI og OSI til sammen har ca. 5.000 medlemmer. Idretten er uten sammenlikning den største organiserte bevegelsen blant studentene. Og så finnes det ikke en utendørsplass å trene på! I virkeligheten kunne det sikkert vært mer enn 5.000 aktive om tilbudet hadde vært bedre. For innendørsidrettene er hallproblemet akutt. Hallmangelen setter uten tvil en absolutt brems for en fullt mulig utvidelse av antallet som vil drive idrett innendørs.

Liv: Disse sakene bør ikke drøye lenger. Det må aksjonering til for å få kravene gjennom. Vi som er aktive må reise kravet og trekke alle dem som blir avvist med oss. I vår skal det være en idrettsmønstring på Blindern. Denne må brukes til å reise krav om utendørsbane og ny innendørshall! En brei idrettsmønstring med sånne viktige krav ville virkelig være et slag for masseidretten på Blindern!

DISKRIMINERING AV JENTER

— Diskrimineres jentene i

volleyballen?

Liv: På papiret er det likestilling. I praksis diskrimineres vi. F.eks. har KSI fire lag og tre treningsdager i uka, mens OSI har tre lag og fire treningsdager. Senior og junior landslaget har hver sin trener, mens jentene bare har en.

I Oslo er det bare 2 jenter som dommer i 1. divisjon og disse blir ikke brukt som første-dommere i en kap, sjøl om de har holdt på å dømme lenger enn han som bli førstedommer. Dette er saker vi har begynt å ta opp og som vi syns er viktige i KSI.

— Noen progressive idrettsfolk har reist parolen: «Boikott Moskva-OL i 1980».

Hva mener dere om dette?

Sissel: Jeg tror ikke jeg er enig. Belinolympiaden i -36 ble boikotta fordi det var rasisti utvelgning av idrettsfolkene i arrangørlandet. På samme måte boikotter vi Sør-Afrika i dag. Men jeg tror ikke dette gjelder for Sovjet.

Liv: Jeg syns at OL og alle andre større arrangementer bør boikottes fordi det bare er noen få «enere» som blir prioritert. Idretten i Norge i dag har store økonomiske problemer og isteden for å bruke masse penger på å sende et 10 tall personer til OL, kunne disse pengene heller bli brukt til å fremme en sunn utvikling til idretten her hjemme. Dessuten har OL tatt mer og mer form av et sirkus enn idrett. Store prestisjeveder står på spill. DFDR, Sovjet, USA osv.

forts. til s. 10

Lager film om den eritreiske frigjøringskampen:

Bilde: Soldater fra EPLF hjelper bondene med innhøstinga.

«KAN IKKE UNNGÅ Å ENGASJERE SEG I DENNE SAKA!»

Sist høst reiste Dan Taxbro rundt i Eritrea, han tok opp film og lagde intervjuer. Når dette leses er han der nede igjen - filmen skal gjøres mer fullstendig.

Taxbro solgte bilen sin og har tatt opp store lån for å finansiere filmprosjektet. Hvorfor gjør han dette?

Han sier sjøl: «Jeg er nok ikke rød - men jeg er pokker ikke blå heller - og i denne saka kan en ikke unngå å engasjere seg.»

I dette intervjuet forteller han mer om hvorfor han lager denne filmen og hva han opplevde i Eritrea.

— Kan du si litt om hvorfor du dro til Eritrea og nå står på farta til å dra tilbake igjen?

— Når du begynner å interessere deg for en sak som det som skjer i Eritrea, og begynner å lese omdet, så kan du ikke unngå å bli tent på det. Det er flere ting som gjør at det er en enestående situasjon. Det er at Etiopia som den første kolonimakten i verden prøver å nedbryte Eritreas fullstendige, klare rett til å være en selvstendig stat. Ved siden av det fins det i Eritrea to frigjøringsbevegelser som ikke er påvirket av hjelp fra noen av de to supermaktene.

Eritrea er et land som har vært i konstant krig i 16 år, og som nå endelig ser ut til å stå framfor en total seier. Men uansett hva som kommer til å skje derned — og det er flere muligheter — trenger eritreerne humanitær og økonomisk hjelp til oppbygging av landet sitt. Ved å reise til Eritrea og lage denne filmen, så håper jeg å kunne bidra til å øke støtten i den norske befolkningen for den eritreiske frigjøringskampen.

ERITREA — ET EGET LAND

— Ruserne hevder jo at den eritreiske frigjøringskampen er en separatistbevegelse og at eritreerne ikke har «rett» til å slåss for frigjøring. Hva har du å si til det?

— Eritrea har alltid vært et eget land som flere ganger har blitt forsøkt kolonisert av fremmede makter. I slutten av forrige århundre var tyrkerne der. Så kom italienerne. De beholdt Eritrea som koloni til 2. verdenskrig. Britene overtok, og beholdt styringa der til 1952. En FN resolusjon beslutta da at Etiopia skulle ha overherredømme i Eritrea, en resolusjon som blant annet Norge var med på å støtte. Eritrea ble lovt indre selvstyre, noe som imidlertid Haile Selassie ga faen i. I begynnelsen av 60-åra så annekterte han Eritrea. Da var det organisasjonen ELF starta opp med å føre geriljakrig mot Etiopia. Siden Haile Selassie ble styrta i 1974 så har regimet til Mengistu Haile Mariam fortsatt å pine ut eritreerne. Så hele historien til Eritrea viser jo at det

er et eget land.

— Du reiste jo en god del rundt i de frigjorte områdene og så hvordan de bygde opp landet?

— Jeg ble henta av eritreerne i Port Sudan. Herfra kjørte vi til Karora og inn til baseområdet som ligger i de karrige fjellområda i Sahel. Der har EPLF sin hovedleir. Her fikk vi se en revolusjonær skole, der de også har barn av martyrer som de tar til seg. De har sykehus i fjella, med alle hjelpemidler som røntgen osv. De kan utføre de vanskeligste operasjoner. Geriljaen har treningsstedet sitt der, og de har bilverksteder og ellers alt du kan tenke deg.

Fra baseområdet så kjørte vi nedover til byb Afabet som var frigjort bare etpar måneder tidligere. Her fikk vi møte endel krigsfanger som uavhengig av hverandre fortalte hvordan de ble behandlet. De bekrefta at de ble behandlet fullstendig ifølge Geneve-konvensjonen. Det første som skjer med dem er at de blir vaksinert, på tross av at EPLF har liten tilgang på medisi-

som var tatt til fange du prata med, eller var det også fanger fra den etiopiske bondehæren?

— Det var alle kategorier fanger, også fanger fra den såkalte bondehæren som er tvangsmobilisert. Mange av dem visste jo ikke hvor de var engang! De hadde løst 15 skudd før de ble sendt til fronten. Rein kanonføde altså. De fortalte at de ble presset foran av de regulære styrkene som kom etter med maskingevær.

Jeg snakka også med offiserer og soldater fra de regulære styrkene som var tatt til fange av EPLF, som også fortalte at de ble godt behandlet. De spiser den samme maten som geriljaen, og de har daglig sine timer med politiske diskusjoner. Det som var interessant å se, var at fangene også etter møtene, når de hadde fri, fortsatte de politiske møtene.

Så dro vi nedover til Keren, nok en viktig by i Eritrea. Vi kom dit to måneder etter at den ble frigjort av EPLF. Der fungerte også dagliglivet normalt, med handel og det hele. Det morsomme der var jo at kjøpmannene i Keren dro til Asmara, som blir holdt av etiopierne, for å handle varer. de dro om natta, og med bussruter som EPLF har oppretta som gikk til ca. 16 km utenfor Asmara!

— Bare noen få måneder før du var der nede så hadde jo disse byene vært holdt av etiopierne. Det hadde foregått kamper og krig i lang tid. Det en spør seg om er hvordan de greide å sørge for det mest nødvendige av mat slik folk greide å overleve?

FULL STØTTE BLANT SIVILBEFOLKNINGEN

— Det var alt under EPLF's kontroll på en kollektiv basis. Alle arbeider, og i de frigjorte områdene hjelper også geriljaen bondene med avlinga på fritida.

Ellers så virka det som om EPLF kunne reise inn og ut av Asmara som de ville for å skaffe seg varer. De kunne f.eks. avtale at den og den generatoren skulle være ferdig demontert og satt parat til å leses på en lastebil da og da. De reiste inn i Asmara, fiendens område, og henta bestillingene sine. En viktig grunn til at de kan gjøre det er jo at de har veldig god støtte av og forbindelse med folk i byen.

Det var også interessant å se hvordan de hadde løst problemet

med mat til frontlinja rundt Asmara og Massawa. De hadde bra tilgang på korn, men problemet var å få malt kornet, inntil de gjorde om motoren på en svær Fiat lastbil som de erobra fra fienden. Den tidligere lastebilmotoren driver på 12 møllesteiner.

EPLF har full støtte blant sivilbefolkningen, og bøndene hjelper geriljaen med mat, vann og ammunisjon. EPLF legger stor vekt på å undervise bøndene, som tidligere i hovedsak var analfabeter. De lærer bøndene å lese og skrive, og de lærer dem historie, slik at de kan ta stilling til det politiske programmet til EPLF.

— Ble de frigjorte områdene bomba mens du var der nede, eller er det noe som har begynt i den seinere tida?

— Nei, etiopierne hadde på det tidspunktet ingen mulighet til å bombe Eritrea, dels p.g.a. engasjementet sitt i Ogaden. I den seinere tida har de fått enorme mengder tunge og lette våpen, blant annet Mig 21 og 23 fly fra Sovjet, som har gjort det mulig å intensivere bombinga av Eritrea.

— Det går rykter om at det også er utenlandske piloter i den etiopiske hæren?

— Ja, de har jo tatt til fange en pilot fra Syd-Jemen. Det er det eneste beviset hittil, men det er absolutt grunn til å anta at det er utenlandske piloter der nede. Og etiopierne har jo militære rådgivere både fra Cuba, Syd-Jemen, Sovjet og Øst-Tyskland. Etiopia har også fått god hjelp fra Norge tidligere. Jeg tenker på den norskrentre marinebasen i Massawa.

HØY KAMPMORAL

— Du var ved fronten og opplevde flere slag. Kan du si litt om hvilket inntrykk du fikk av frigjørings soldatene?

— Jeg var på vei til Dekamare når angrepet fra etiopierne kom. Det skjedde nord for Massawa, like ved flyplassen. De etiopiske soldatene prøvde å komme seg unna med 6000 mann og 30 tanks. ELF lå i fremste rekke, og tok imot det første angrepet. EPLF tok over. Her kjempa altså de to frigjøringsbevegelsene side ved side.

Frigjørings soldatene gjør alt de kan for å skåne sivilbefolkningen, og under dette angrepet lot de

forts. til s. 13

Dan Taxbro

forts. fra s. 12

passasjerfly lette og lande på flyplassen utenfor Massawa, til tross for at de vet at også disse flyene brukes til å frakte ammunisjon og våpen. Grunnen til at de ennå ikke har tatt Asmara og Massawa ligger også for en stor del i hensynet til sivilbefolkningen — de vil vente til etiopierne er så svekket at byene kan tas uten for store ødeleggelse.

Ellers må jeg si at eritreerne imponerte meg ved sin entusiastiske og selvsikre tro på seier for frigjøringskampen. Jeg følte det nesten skremmende at det gikk an å være så selvsikker når de slåss mot det som ihvertfall tidligere har vært betraktet som en av de beste hærene i Afrika. En hær som i tillegg er støttet av cubanske leiesoldater og sovjetiske krigsressurser. Kampmoralen er svært høy, og jeg fikk jo ved selvsyn se at de har all grunn til å være selvsikre.

MULIGHETENE FOR ENHET STORE

— I høst besøkte du EPLF. Når du nå reiser nedover igjen skal du hovedsakelig besøke ELF områder. Hvorfor?

— Fordi jeg anser det som svært viktig når det gjelder den filmen jeg laget om frigjøringskampen i Eritrea, å få med at det også er en frigjøringsbevegelse som heter ELF som holder en stor del av landet, og som etter sigende har like stor tilslutning i befolkningen som EPLF. Jeg synes ikke det er riktig å lage filmen ferdig bare fra en ene frigjøringsbevegelses side.

Mitt inntrykk var at EPLF og ELP i kampområdene var atskillig mindre uenig enn de er her i Norge. Grunnen til at de er så uenige her, går vel så vidt jeg kan bedømme på splittelsen innenfor den norske venstrebevegelsen. Noen fraksjoner har klart å skape en splittelse blant eritreerne i Norge, og det ser jeg på som en ulykke at de har greid.

— Hvordan ser du på mulighetene for at frigjøringsbevegelsene i Eritrea skal komme fram til et konkret samarbeid?

— Jeg tror mulighetene er store. ELF hevder at de gang på gang har prøvd å styrke enheten mellom de to. Hvis de ikke blir enige, tror jeg det er store sjanser for at det vil utvikle seg til borgerkrig mellom de to, noe som jo vil være en stor ulykke for det eritreiske folket.

KLARER ALDRI Å KNUSE EN IDE

— Nå når kampene på Oga-den-fronten er så godt som slutt, så er det vel en mulighet for at det arsenalet av våpen som ble satt inn der kan bli satt inn på Eritrea-fronten. Er ikke det så store ressurser at etiopierne kan klare å slå tilbake det eritreerne har vunnet?

— Vel, de kan nok klare å bombe landet sønder og sammen, og slakte ned sivilbefolkningen, men de klarer aldri å knuse geriljabevegelsen. De klarer aldri å knuse en idé.

Den viktigste funksjonen filmen kan ha er å skape en opinion i det norske folket til støtte for den eritreiske frigjøringskampen.

Til slutt vil jeg sterkt understreke nødvendigheten av at alle gjør sitt for å spre opplysning om det folkemordet som nå skjer i Eritrea, slik at vi kan få økt den humanitære og økonomiske støtten til frigjøringsbevegelsen i Eritrea, og slik at det skapes et verdensomspennende press mot Etiopia på at de trekker seg ut av Eritrea.

Fiender av tre verden-teorien bruker mye krefter på å forvreng den. Karakteren til folk som Pinochet og Shahan av Iran har vært en gjenganger. Her skal vi ta opp tre verden-teoriens syn på sånne herskere.

Men aller først vil artikkelen avlegge en kort visitt innom en analyse av verdn som enkelte USV-ledere har forsøkt seg med.

Hva sier tre-verden teorien om Pinochet og Shahan av Iran?

RANKING-LISTA TIL BRESJNEV

USV har brukt mye krefter på å forvreng tre verden-teorien. Ikke så dumt kanskje — da slipper en å bruke kreftene på å forklare sin egen analyse av verden...

USV har nemlig prøvd seg på en konkret analyse av de kreftene som opererer i verdensmålestokk. Det var høsten 1976 med «Sosialistisk Front i DNS» (i Oslo). Da presenterte de ei liste over de landa som utgjør «de tre hovedkreftene i kampen mot imperialismen».

Høyest på denne ranking-lista, med karakteristikkene «klar drivkraft», sto bl.a. Cuba og Angola. To filialer for den sovjetiske ekspansjonen i Afrika. På første plass sto også Sør-Jemen som bidrar med soldater i undertrykkingskrigen mot Eritrea.

Sovjet sjøl kom på tredje plass sammen med «de landa i Øst-Europa som Sovjet har herredømme over» (SFD-ekstra). Disse landa har i «enkeltilfeller» vært drivkrefter i kampen mot imperialismen, slås det fast.

UT AV LISTA ...

Høyst flatterende for sosialimperialismen dette her: er landet dominert av Sovjet får det trone på toppen av lista. «Reaksjonært» blir det når det bryter forbindelsene og hiver ut de hundretalls rådgiverne Sovjet har hatt i tjeneste der. Somalia, for eksempel, hadde før en høy stjerne — blant de mest «progressive» av de «progressive» landene i Afrika. Men nå, etter bruddet med Sovjet, har det blitt «reaksjonært» — over natta så og si. Hvilke kvalitative en-

dringer som skjedde med eiendomsforholda og økonomien i Somalia underveis, har SV naturlig nok ikke kunnet påvise.

INGEN UENSARTET BLOKK

Tilbake der vi startet: USVs løgner om tre verden-teorien. En av favorittene har vært å framstille teorien som om den framhever folk som Pinochet og Shahan av Iran som ledende anti-imperialistiske krefter.

Men hva sier tre verden-teorien? Jo, den sier at det ikke går an å viske ut skillene mellom ulike land og krefter i den 3. verden. Både KKP og Folkets Dagblad slår fast dette. De deler 3. verden inn i fire grupper:

1) Revolusjonære land og rørsler som kjemper for den nasjonaldemokratiske revolusjonen. 2) Progressive land og «midtveiskjørere» av ulike slag. 3) Reaksjonære land. 4) Agenter for imperialismen og sosialimperialismen.

FORSLAG TIL PLASSERING

Den konkrete plasseringen av de ulike landa og kreftene i 3. verden må sjølsagt skje på bakgrunn av en grundig analyse av hvert enkelt. Her er i hvertfall noen forslag med hensyn til gruppe en og fire.

I gruppe en: Sosialistiske land og nydemokratier som Kina, Albania, Kampuchea, frigjøringsbevegelser leda av kommunistiske partier slik som f.eks. i Thailand, Malaya, Burma, Filipinene, og frigjøringsbevegelser leda av ulike borgerlige krefter som kjemper for den nasjonaldemokratiske revolusjonen som i Eritrea. Den-

ne gruppa utgjør den ledende krafta i kampen mot imperialismen i dag.

I gruppe 4 vil jeg ubetinget plassere Pinochet og Chile. Pinochet er en komprador for USA-imperialismen og har ikke i et eneste spørsmål gått i spissen eller endog vært med på bra tiltak. Tvert imot har f.eks. Chile sabotert og lammet CIPEC, sammenslutningen av kopperproduserende land, og meldt seg ut av Andespakten, et økonomisk samarbeidsorgan for søramerikanske stater.

SHAHEN AV IRAN

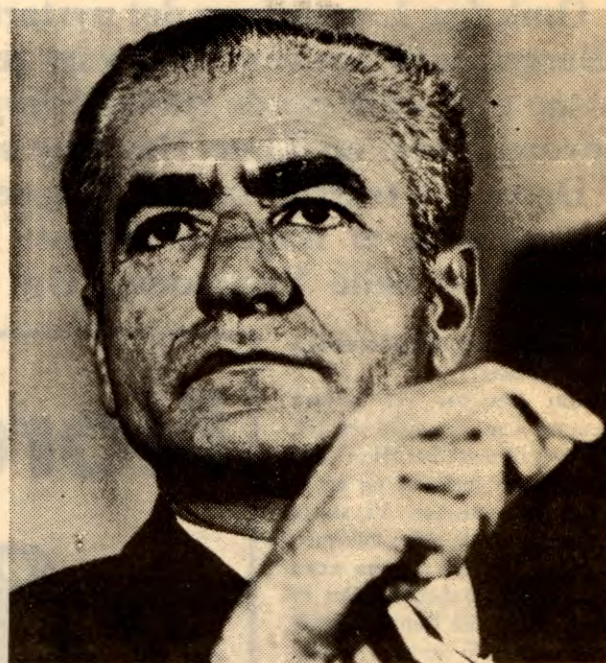
Iran har tidligere gått inn for høyere oljepriser og var i 1974—75 i konflikt med USA. Vi vil i et seinere nr. av avisa vurdere nærmere rollen til økonomiske sammenslutninger av tredje verden-land, slik som OPEC — men det er ingen grunn til å vente til da med å slå fast at f.eks. OPEC og høyere oljepriser begrenser den imperialistiske kontrollen i den 3. verden, og spesielt supermaktenes kontroll. Iran i en sånn rolle var ingen agent, selv om det kunne karakteriseres som reaksjonært land.

Etter oljekrisa har USA styrket sine bånd rundt Iran, og gitt og solgt landet mer våpen i 1977 enn noensinne. Iran har nære forbindelser med Sør-Afrika og forsyner fortsatt Israel med olje selv om de «politisk» fordømmer staten.

Det eksisterer reelle motsigelser til USA, noe annet ville vært utenkelig, allikevel vurderer jeg Iran til gruppe fire.

AGENTER FOR SOSIALIMPERIALISMEN

Cuba, Etiopia og vel også

Shahan av Iran.

Angola er andre stater jeg vil plassere i gruppe fire. De spiller stort sett en entydig reaksjonær rolle i alle internasjonale spørsmål. Siden 1970 har f.eks. ikke Cuba ytret en stavelse som ikke har hatt Moskvas tilslutning. Den viktigste rollen til alle disse statene i dag er at de står i spissen for og gjennomfører den sovjetiske imperialismens ekspansjoner i Afrika.

UNDERTRYKTE LAND

Disse landa og andre land som plasseres i den fjerde gruppa har det til felles med de andre ikke-frigjorte landa i den 3. verden at de er undertrykt av imperialismen. Imperialismen, i første rekke de to supermaktene, har skaffet seg kontroll over disse landa gjennom lojale herskere, herskere som meler deres kake på bekostning av sitt «eget» og andre folk. Tre verden-teorien kaller dem korrekt for agenter for imperialismen og sosialimperialismen. Disse herskerne hindrer de landa de hersker over å spille den rollen som landas internasjonale plassering objektivt tildeler dem.

FØLELSER OG MORALISME

Disse herskerne er ikke i stand til å drive noen imperialistisk undertrykking på egenhånd. Mengistu i Etiopia ville falle den dagen Sovjet trakk seg ut. Pinochet i Chile ville også falle raskt hvis USA trakk tilbake sin støtte.

Uansett vårt hat mot Pinochet og Mengistu må vi ikke se bort fra disse fakta. Hvor feilaktig en subjektiv og moraliserende holdning kan være, fikk vi et godt eksempel på på et konfronta-

sjonsmøte i Oslo. Der gikk en SV'er ut mot at Argentina, Chile og Azania (som i dag er en nasjon som undertrykkes av Vorster-regimets Sør-Afrika) hadde territoriale krav på Antarktis. Han presenterte ikke noen argumentasjon, men det blotte faktum at dette var reaksjonære stater skulle liksom tilsi at de ikke hadde rettmessige territoriale krav. Tilsvarende kan en regne med at SV ville gått varmt inn for Chiles objektive territoriale krav på deler av Antarktis dersom Allende-regjeringa hadde sittet. Her er analyse og politikk erstattet med følelser og moralisme.

NORSKE «KRAV» BEDRE FOR SV

SV'eren i vårt eksempel, hadde derimot ikke noe å si på at ulike imperialistmakter holdt krav på Antarktis i dag. Han hevdet at USA og Sovjet var fraværende (!) og hadde ingen kritikk mot Norges krav.

MEN i virkelighetens verden er det jo slik at både Sovjet og USA driver en voldsom aktivitet på disse områdene og har fast stasjonerte baser. DESSUTEN støtter SV-ledelsen aktivt opp om norske imperialistiske krav i Antarktis. På Stortinget har SV stemt for bevilgninger til to ekspedisjoner som begge hadde som uttrykkelig uttalt mål «å markere norske krav».

På bakgrunn av slike analyser av verden vil jeg igjen uttrykke forståelse for hvordan USV-ledere disponerer kreftene sine: Ljug om tre verden-teorien, hold kjeft om egne «analyser» — det er svært vanskelig å skjule at det er duoen Bresjnev & Castro som synger bakom. Men det blir heller ingen udelte fornøyelse å pisse i motvind

Jantzen.

ELF og EPLF: Felles politisk ledelse fra 20.april

15.mars ble det undertegnet en ny avtale mellom de to eritreiske frigjøringsfrontene EPLF og ELF. Denne avtalen er en konkretisering av den avtalen de inngikk i oktober i fjor.

Et nytt fellesmøte skal avholdes 20.april. Før dette møtet skal frontene utpeke 3 medlemmer hver som sammen skal utgjøre en felles politisk ledelse for frigjøringskampen. Denne ledelsen får bl.a. an-

svar for å opprette felleskomiteer for økonomi, propaganda, militære operasjoner, utenriksarbeid og sosialt arbeid. Det skal også gjøres undersøkelser for å forberede en enhets-kongress.

EPLFs representant i Roma fastslår i en samtale med Klassekampen, at det er enighet om å slåss mot all indre reaksjon — alle som forsøker å splitte det eritreiske folket ved å utnytte regionale, stam-

memessige og religiøse motsetninger. Avtalen går også mot all utenlandsk innblanding «som vil true det eritreiske folkets uavhengighet og frihet», sier representanten.

(Klassekampen 28/3)

Omkring 1. mai slepp det nystarta Nordahl Grieg Teatret i Bergen laus ein revy som vart refusert av Den Nationale Scene avdi «den raude tråden i revyen var for raud». Det er Edvard Hoem og Klaus Hagerup som har skrive revyen.

Dette nye teatret, som er ihopsette av både amatørar og profesjonelle er ikkje smålåtent: Det tar sikte på å verte teatret for heile Vestlandet. Og det skal vere publikum

— **Korleis fekk dere ideen om å starte eit teater?**

Knut: Det var vel Edvard Hoem og meg som stort sett tok initiativet til dette her. Han er jo som alle veit forfattar og eg er profesjonell musikal. Vi starta opp med å samle ulike folk med bakgrunn i teater mellom anna frå amatøransamlingar. Det er og nokre folk frå Den Nationale Scene som hjalp oss med å sette iscene og instruerar.

Bakgrunnen for det heile er jo at dei borgarlege institusjonsteatra berre spelar ting...

Bjarne: ...som ikkje ein kjett kan forstå!

EIN TRÅD SOM VAR FOR RAUD

Knut: Ja, akkurat. Både i innhold og form er det mykje dritt og lort. Edvard hadde jo opplevd dette frå skrivesida og eg frå musikargrava. Vi samla ein gjeng og fann ut at vi ville spele ein revy som vart refusert på Den Nationale Scene.

Ragnhild: Vi tok utgangspunkt i eit manus som Edvard og Klaus Hagerup hadde skrive — «Bergensrevyen». Den vart skriven som tingsingsverk frå Den Nationale Scene.

Knut: Den skulle ta opp att revytradisjonen på Vestlandet. Klaus og Edvard skreiv stykket og sende det inn. Det vart berre refusert.

— **Kvifor det?**

Knut: Svein Henning uttalte i Morgenavisa at det var for dårleg og at den raude tråden var for raud. Opprinneleg var revyen svært lang og vi nyttar omtrent halvparten av den.

UNDERSØKJINGAR BLANT FOLK

— **Korleis jobba dere med denne revyen?**

Ragnhild: Vi delte oss opp i grupper og gjekk ut gjorde undersøkingar på teksten mellom anna, blant ulike typar publikum, arbeidsfolk, skuleungdom, arbeidslaus ungdom osv. Vi kom attende med kritikk som vi etter kvart diskuterte i gruppene. Forfattarane skreiv då om teksten på bakgrunn av dette.

Medan vi heldt på med dette oppdaga vi enno meir kor viktig eit alternativt teater i Bergen vil

vere. Mellom dei folka vi spurde var det ingen som gjekk på Den Nationale Scene, det som vert synt der interesserar dei rett og slett ikkje.

IKKJE NOKON FASTLAST GRUPPE

— **Kor mange er dere i teatret no?**

Ragnhild: Vi er ein 15-16 stykker. 9 skodespelarar, 4 i regi-gruppa. Pluss ein del folk som trer støttande til med kostyme, scenografi osv. Men vi treng stendig fleire folk, spesielt til propaganda.

Bjarne: Vi er ikkje nokon fastlast gruppe. Folk kan komme og vere med etter kvart, men det vil jo sjølvstendig vere ein fast stamme når jobbinga med eit særskilt stykke har komme i gong, vi må jo til dømes ha dei same folka i rollene når vi fyrst har starta opp.

EIT TEATER FOR HEILE VESTLANDET

— **Har dere tenkt å etablere dere fast på ein scene her i Bergen eller vil dere spele der det byr seg?**

Ragnhild: Vi voner at vi ein gong skal få ein fast scene i Bergen og at vi skal reise rundt på Vestlandet med utgangspunkt i den. Vi satser jo på å reise god del, spesielt på Vestlandet. Vi skal vere eit teater for heile Vestlandet.

— **Dere tar sikte på å verta profesjonelle då?**

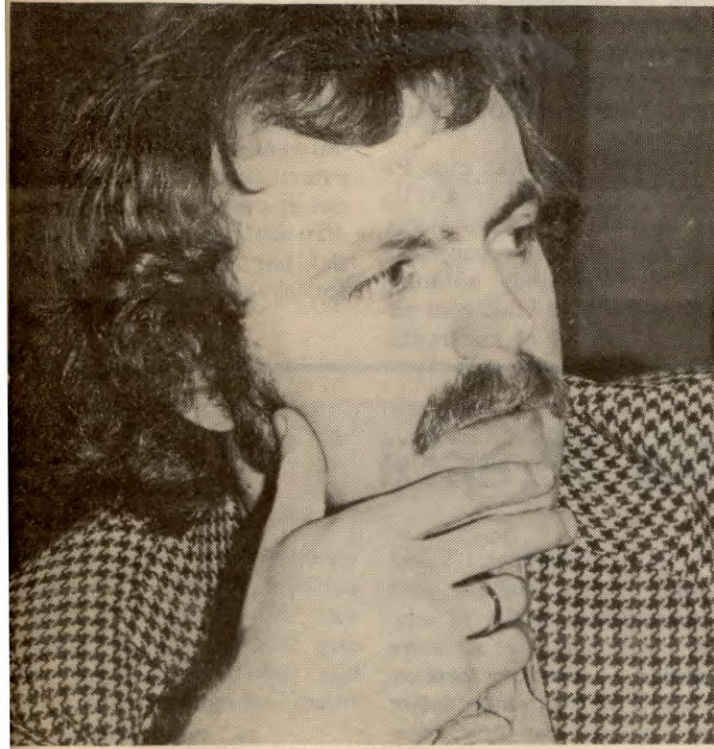
Bjarne: No inneheld gruppa ein blanding av profesjonelle og amatørar. Alle skodespelarane er amatørar, medan skrivinga, musikken, iscenesettinga og

sjølve som skal ha den verkelege innverknaden over det.

Hva Må Gjøres» har vore i Bergen og prata med Ragnhild Samuelsberg, Bjarne Norevik og Knut Skodvin frå teatret. Ikkje nok med det: Vi vart både feikna som støttemedlem av teatret og fekk sjå med egne auge at vi har noko spanande å vente på.

Nordahl Grieg-teatret i Bergen

«Å JA – ENDELEGG!»

Bjarne Norevik

scenografien vert gjort av profesjonelle. Seinare har vi planar om at det også mellom skodespelarane skal verte ein blanding slik at dei kan lære av kvarandre. Amatørene har mykje entusiasme medan profesjonistane stiller med røynslar og kunnskap. Dessutan vil Edvard Hoem heilde fram med å skrive for teatret.

Ragnhild: Vi har ikkje sikte på å vere eit reint amatørteater. Med seriøs jobbing vil det verte meir og meir profesjonalisme. Det vil vere dei materielle tilhøva som avgjer dette. Det krev mykje tid å lage godt teater!

— **Kva handlar revyen om?**

Ragnhild: Den har sin bakgrunn i «Stryk politi-kampanja» som den gjekk føre her i Bergen i 75. Gjennom heile revyen følgjer vi den arbeidslause strilen Edvin Lande. Det er og to personar med førebilete frå Bergen som går att i stykket: ein arbeidararistokrat med nemn Roger Pedersen — det var han som var på hotell i Oslo forøvrig — vonar vi slepp injuriersøksmål no... Og så har vi ein politimeistar: Volde Tønnevik.

DEI SOM ELSKAR BERGEN OG DEI SOM EIG DEN

Knut: Det er fleire ting som utviklar seg parallelt i stykket. Mellom anna spørsmålet om

politivold og ein del andre sider ved politiet. I motsetning til desse folka står arbeidarane som bygger jubileumsbåten «Harmonien» og som kjempar for dagslys, men som i staden får eit akvarium... Ein kjærleikshistorie har vi også med. Det er eit vittig spel — med mykje galskap.

Ragnhild: Det tar opp tilhøvet mellom dei som ikkje har arbeid, dei som har fått arbeid på jubileumsbåten som vert bygd — og dei som kjøper arbeidskrafta deira og nektar kameratane deira arbeid. Kort sagt: om dei som elsker Bergen og dei som eig Bergen...

— **Er stykket delt opp i enskild sketsjar?**

Ragnhild: Kvar scene skal kunne fungere for seg sjølv, slik som eit revynummer skal vere. Men på same tid er det jo ein raud tråd som går att.

— **Kva vil dere seie om musikken?**

Knut: Dette er eit musikkspel med femten songar og ein svær opningsopera. Det er eit firemanns orkester som vil spela.

— **Nyttar dere rock slik som Tramteatret til dømes?**

Knut: Nei, det er ulike stilartar. Ein del jazzifiserte viser, nokre folkemusikknumre og noko meir tradisjonell revy-

musikk.

PUBLIKUMSORGANISASJON

— **Eg har høyrte at teatret er organisert på ein spesiell måte?**

Bjarne: Vi satsar på å danne ein publikumsorganisasjon. Medlemmane kjøper eit støttebrev til 100 eller 50 kroner. Alt no har vi i gruppa selt omkring 500 støttebrev, og det utan at vi har gått breitt ut enno. Uansett kor mange brev du kjøper så får du berre ein stemme så det går ikkje an å kjøpe 5000 støttebrev og få 5000 stemmar, altså!

Knut: Denne publikumsorganisasjonen vil ha to funksjonar. Det eine er som korrektiv til oss heile tida. Dei vil verte invitert på prøver og få anledning til å kritisere det vi held på med. Dei vil bestemme over reportarpolitikken vår. Generalforsamlinga vil velje styre til teatret og vil også bestemme politisk plattform. Vi i gruppa har forslag p ein plattform, men både den og namnet og framtidig reportoarval vil verte teke opp på den fyrste generalforsamlinga 30. mars.

REELL INNVERKNAD OVER TEATRET

Den andre oppgåva til denne

forts. til s. 15

Ragnhild Samuelsberg

forts. fra s. 14

publikumsorganisasjonen — og dette er røynsler frå både Hålogaland Teater og Fria Pro — er å verte ein levande organisasjon som har reell innverknad over teatret. Det er heilt naudsynt for at vi skal nå breitt ut. Vi treng eit kontaktnett som kan hjelpe oss

med turneer og arrangement, og dessutan danne det økonomiske fundamentet.

Det er viktig å streke under kor naudsynt det er at dette kontaktnettet har **verkeleg** innverknad. Det held ikkje at desse folka berre blir sette til å springe rundt med plakater og sånt. Vi treng

kritikk på det som går føre oppe i hovuda på oss — og vi treng ein svær gruppe som fylgjer teatret og har entusiasme for det.

Bjarne: Eg vil og streka under at i tillegg til dei pengane vi sjølv spelar inn, må vi og stole på det økonomiske grunnlaget som denne publikumsorganisasjonen kan skape. Vi er jo ikkje interessert i å verte avhengige av midler frå staten dersom det er ting hefta ved det.

VIKTIGE RØYNSLER

— Denne oppbygginga er jo ganske særlegen, har dere nokre førebiete på det området?

Ragnhild: Vi byggjer på røynslene frå mellom anna Hålogaland Teater som har eit kontaktnett til hjelp. Fria Pro har og oppsummert kor naudsynt eit kontaktnett med reell innverknad på teatret er.

Ein kan og seie at vi har lært av feila frå dei borgarlege institusjonsteatra. Dei sitter på si eiga høgde og avgjer sjølv kva dei ynskjer å syne — noko som sjølv sagt passar deira eigen politikk. Vi meiner at det er tvingande naudsynt at ein kultur for folket og så er av det, difor må vi ha eit reelt samarbeid med dei. Dei må ikkje stå utanfor, men vere med

oss heile tida.

På bakgrunn av dette er det uhyggelig gøy å gå rundt i Bergen å prate med eldre folk som seier: «Åja — endeleg! Då Komedia vart lagt ned var det slutt...»

MYKJE STOFF BLANT FOLK

Bjarne: Eg var heime i Høyanger no i jula og fortalte til folka der inne at ein av dei arbeidervitsane eg hadde frå fdå eg jobba der sjølv var brukt i denne revyen. Etter å ha fortalt det fekk eg straks ein times lydbandopptak med historier frå industri-staden Høyanger. Vi har tenkt å byggje på desse i eit seinare stykke.

I Høyanger er det no mange som stør teatret. Og ikkje berre der, vi har spreidd støttebrev på stader på Vestlandet som Odda, Årdal, Førde, Molde, Haugesund — og Island og Liverpool. Og ein god del både i Nord-Noreg og på Austlandet.

Ragnhild: Vi kan aldri verte arbeidslaus med så mykje godt stoff som finnes rundt blant folk. Det gjeld å få samla i hop alt dette!

NORDAHL GRIEG...

— Til slutt — kvifor Nordahl

Knut Skodvin

Grieg som namn på teatret?

Knut: Vi ser oss i same teatradisjonen som Nordahl Grieg var i, med skikkeleg politisk underhaldning for folk. Og så er vi jo frå same byen som han.

Ragnhild: Dessutan er dette nemnet godt kjend. Eg har spesielt opplevd at sjøfolk har

reagert positivt på det, og eg er absolutt styrka i trua på at det er det rette namnet på eit progressivt teater.

Knut: Det står jo ein statue av Nordahl Grieg utafor Den Nationale Scene — dei har teke han til inntekt for seg. Men det er vi som er dei rette arvtakarane hans!

FAGKRITIKK

«Hva Må Gjøres» har fått tilsendt et innlegg om atferdsterapi. Innsenderen tar opp teorien som atferdsterapien bygger på. Denne teorien er særlig utarbeidet av en amerikansk psykolog som heter Skinner. Mange hevder at atferdsterapien er et bra alternativ for progressive helsearbeidere. Inn-

senderen av dette innlegget sier imidlertid at det ikke er mulig å forene atferdsteori med marxisme, bl.a. fordi Skinner ikke tar hensyn til bevissthetens rolle.

Vi oppfordrer andre til å skrive innlegg i denne debatten — både om atferdsteori og om atferdsterapeutisk praksis.

Kan ikke forene Skinner og marxisme.

Den amerikanske psykologen B.F. Skinner er «radikal behaviorist». Han har i tillegg til psykologiske teorier en rekke bøker om samfunnsspørsmål og filosofiske spørsmål på sin samvittighet. I disse bøkene uttaler han seg meget ubeskjedent om hva hans teoretiske bidrag vil bety for menneskehetens frelse. Derfor er det helt på sin plass å undersøke hvordan hans teorier står i forhold til proletariats verdensanskelse — den dialektiske materialismen.

Noen hevder nemlig, at Skinner er forenlig med — eller «utfyller» — den dialektiske materialismen. Marxismen er bra på samfunnsspørsmål, Skinner er bra på «læringsteori», sier man.

Jeg mener dette er galt. For det første fordi marxismen faktisk også har en «læringsteori», den dialektiske materialistiske erkjennelsesteorien. For det andre fordi Skinners læringsteori representerer et angrep på denne erkjennelsesteorien på alle vesentlige punkter.

DEN DIALEKTISK MATERIALISTISKE ERKJENNELSESTEORIEN.

Den finner vi oppsummert i «Om praksis» av Mao Tsetung. Det er ved praksis vi får kunnskap om virkeligheten, sier Mao. Det er bare ved å bite i en pære vi kan få greie på hvordan pæra smaker. Dette er det første stadiet i erkjennelsesprosessen, hvor vi får empirisk og sansemessig kunnskap om tingene omkring oss. Men for å få virkelig kunnskap er ikke dette nok. Da må vi også oppsummere og systematisere våre erfaringer, danne oss begreper og teorier. Det er det rasjonelle stadiet i erkjennelsesprosessen.

Men vi kan heller ikke stoppe der. For marxismen er ikke først og fremst interessert i å forklare virkeligheten, men i å forandre den. Derfor må vi ut i praksis igjen for å undersøke om vårt bilde av virkeligheten er korrekt. Sann mener den dialektiske materialismen at folk lærer virkeligheten å kjenne. Hva så med Skinner?

SKINNER BENEKTER DET KVALITATIVE SPRANGET I ERKJENNELSESPROSESSEN.

Skinner snakker om atferd utfra praksis. Dette har fått noen til å stille ham på linje med Mao. Men det er ikke riktig. For Skinner benekter konsekvent det andre stadiet i erkjennelsesprosessen, og inntar det gamle empiristiske standpunktet at vår kunnskap er sanseerfaring, punktum. Det kan vi se i Skinners kamp mot å snakke om «begrepsdanning»:

«Et eksempel fra en populær artikkel om læring viser hvor brysmot det er å for-

klare atferd ved å finne opp et begrep i stedet for å undersøke forsterkningsbetingelser (med forsterkningsbetingelser menes forholdet mellom en gitt atferd, den situasjonen den opptrer i og de konsekvensene den har, min anm.) Barn som har lært seg å svare på hva «3 6» er ved å si «9» vises etterpå «6 3». Et barn er håpløst forvirra, et annet svarer raskt «9». Det er tydelig at de to elevene har lært forskjellige ting: det første barnet har lært et spesifikt svar på et spesifikt spørsmål, det andre barnet har lært et aritmetisk begrep. Men hva forteller dette oss? Kan vi være sikre på at det andre barnet ikke også har blitt lært å si «9» som svar på «6 3» ved et annet tilfelle?» (About Behaviorism, s. 118)

Tvertimot å mene at det er «brysmot» med begreper vil den dialektiske materialismen hevde at slike begreper gjør oss i stand til å hankses med virkeligheten. Vi kan slett ikke skjønne hvorfor barnet plutselig forholder seg til nye situasjoner på en riktig måte, hvis vi antar at det trenger belønning og straff for å lære ethvert nytt tilfelle å kjenne. Skinners avvisning av de «brysmotte begreper» har store konsekvenser. Det betyr enten fullstendig neglisjering av at folk tenker eller et ytterst forkvakla syn på hva tenkning er.

SKINNER BENEKTER TENKNING SOM ANNET ENN ATFERD.

I sin sjølbibliografi gir Skinner et levende bilde av sin elskelige mor som kun hadde en feil:

hun var så opptatt av hva folk skulle tenke. Og Skinner tar utgangspunkt i dette når han skal forklare hvorfor han er blitt behaviorist: «Kanskje jeg har prøvd å besvare min mors spørsmål: Hva skal folk tenke? ved å vise at de ikke tenker i det hele tatt... Jeg har av og til lekt med ideen at en behavioristisk erkjennelsesteori var en form for intellektuelt sjølmord, men det er ikke noe sjølmord, for det er ikke noe lik.» (Festskrift for Skinner, s. 18).

Skinners trass-reaksjon på sin mor er imidlertid ikke helt konsekvent. Han kan derfor gå med på at folk kanskje tenker, men sier han: tenkning er ikke noe annet enn atferd, men i «mye mindre skala». Det er ingen kvalitativ forskjell mellom tenkning og atferd, mellom bevissthet og praksis.

La oss ta et eksempel for å vise hvor forkvakla et slikt syn er: «Når vi gjør en mann sulten så styrker vi hans praktiske responser som tidligere har blitt forsterket av mat...

På samme tid får vi ham til å «tenke på mat», dagdrømme om mat, eller drømme om sier Skinner (Science and Human Behavior, s. 272). At den sultne mannen tenker på mat, er det ingen uenighet om. Mener det sann at det ikke er noen kvalitativ forskjell mellom tanken på å spise og det å faktisk spise? Den sultne ville sikkert ha protestert mot dette, og det ville også enhver materialist. For en materialist er ikke tenkning atferd, og teori er ikke praksis. Å sause dem sammen er slett ikke noe tegn på «kon-

B.F. Skinner

Karl Marx

sekvent marerialisme» - sann som Skinners tilhengere vil ha det til - men tvertimot konsekvent idealisme.

SKINNER BENEKTER AT TENKNING HAR EFFEKT PÅ HVA VI GJØR.

Han sier: «Innvendinga mot indre tilstander er ikke at de ikke eksisterer, men at de ikke er relevante for den funksjonelle analysen» (Science and Human Behavior, s.35). Altså han benekter ikke at folk tenker, men han benekter at denne tenkninga har noen betydning. Tenkning er i følge Skinner aldri avgjørende for hvordan vi handler. I følge ham er det slett ikke sann at mennesker «foregriper konsekvenser» og derfor handler som de gjør. Det er slett ikke sann at de snapper opp informasjon om

hva som forventes av dem og handler i tråd med det. Tenkning forklarer ikke synlig atferd, sier han, «den er bare mer atferd som må forklares.» (About Behaviorism, s. 76). Og : «Vi tenker ikke i den forstand at vi handler usynlig (covert) før vi handler synlig, men vår handling er ikke uttrykk for den usynlige responsen eller en konsekvens av den» (Science and Human Behavior, s.279).

Dette står i skarp motstrid til den vekt som marxismen-leninismen legger på teorien. «Uten en revolusjonær teori, ingen revolusjonær bevegelse», har Lenin sagt. For sjøl om praksis er grunnlaget for enhver sann teori, så er det sann at teorien er helt avgjørende for at vår praksis ikke skal bli blind og famlende. Det er f.eks

forts. til s. 7

HVA MÅ GJØRES

BOKS 2072, GRUNERLØKKA, OSLO 5

Taktikkfeil i fronten mot disiplinærreglementet?

Eg har lese artikkelen om kommunistane sin einskapsfrontpolitikk i forrige HMG. Eg meiner at HMG handsamer motseiingane i fronten gale.

Korleis trekke mellomlaget i fronten over til oss? Dei må aktiviserast. Her er eg samd. Vi skal kjempe mot kreftene på ytste høgre fløy. Her er eg også samd.

Men taktikken for å nedkjempe høgrefløyen og dens idear har innverknad på om vi klarer å trekke mellomlaget over til oss. Eg meiner at HMG verkar til å konsolidere dei tilbakeleggjande ideane i massane gjennom å leggje hovudvekta på å hengje ut einskildpersonar og organisasjonar som er med i fronten, i staden for å leggje hovudvekta på innhaldet i motseiingane i fronten. På det viset stiller HMG massane i fronten framfor valet:

for/mot Kjell Roland og Torberg Foss, for/mot USV eller Grønt Gras — i staden for for/mot grunnplansorganisering, for/mot om NTL skal ha stemmerett i utvalet osv.

For å trekke mellomlaget i fronten over til oss, og for å isolere den ytste høgrefløyen, må hovudtaktikken vere å aktivisere massane i kampen mot disiplinærreglementet. Det er også viktig å få livlege og demokratiske diskusjonar om linjene i fronten, og her må hovudvekta frå NKS si side leggjast på å få oppslutning om ei riktig linje samt sette kampen inn i sitt rette perspektiv, ikkje å få fronten til å ta stilling til einskildpersonar og organisasjonar som er med i fronten.

Kan det bli diskusjon om dette i neste HMG?

Student i Tromsø.

Artikkelforfattaren ikkje samd.

For det fyrste er det ikkje å «hengje ut einskildpersonar og enkeltorganisasjonar» å rette sakleg og korrekt kritikk mot dei. Eit skadeleg unntak i artikkelen var skuldingane mot Torberg Foss som vart trekte attende i forrige nummeret.

For det andre er det korre mogeleg eller ynskjeleg å handsame motseiingane i fronten utan å kritisere dei som går i brodden for synspunkt som ikkje tener kampen. Å kritisere feilaktige standpunkt og dei som målber dei er to sider av same sak.

For det tredje er det viktig å sjå utover denne konkrete kampsaka. Om ikkje vi kritiserer galne liner frå t.d. SV-leinga, er det fullt mogeleg for dei å sabotere kampen utan at folk lærer noko meir om den prinsipielle karakteren til opportunismen.

Artikkelen var meint å gå mot argumenter som var komne fram om at det er «høgre og lineskifte» å samarbeida med t.d. SV i konkrete saker — og mot ideer som vart hevda om at når ein endeleg hadde fått igong eit breitt samarbeid, så måtte kritikk

mot samarbeidspartnarane bannlysast. Eg tykkjer «Student i Tromsø» ligg nær denne siste varianten. Det er sjølsagt rett at folka i fronten ikkje må stillast overfor valet for/mot SV eller for/mot NSU-leiar Roland i sin store allmennhet. Men ein må vinne folk til å gå mot dei i dei konkrete sakene kor politikken deira gjer kampen, i dette døme mot disiplinærlova, veikare. Når Roland satt som eit gissel på Raktormøtet som gjekk inn for lova, var det t.d. rett av dei 250 demonstrantane å røyste for at han skulle boikotte møtet.

8. mars, rentekampen, den aukande lokale kampen og no 1. mai forebuingane syner at einskapspolitikken og taktikken er viktig. Difor oppfordrar eg fleire til å skrive innlegg om dette. Var lina rett 8. mars? Kva med 1. mai? Skal vi jobbe saman med SV/SV'arar i fagutval. Finst det grunnlag for breiare frontar mot dei konservative sin framgang i studentpolitikken osv? Ein serie om taktikk som starta i «Klassekampen» rett før påske er bra å studere.

Artikkelforfattaren.

ALKOHOL- OG NARKOTIKA-POLITIKK.

Det er nå kommet i gang en diskusjon om den progressive bevegelsens syn på alkohol- og narkotikapolitikken i avisa Klassekampen. Men det er langt fra at dette er blitt avklart. Et seminar om dette emnet på leiren i år vil sikkert få stor oppslutning. Jeg var sjøl med på et slikt seminar på RU-leiren 1973, og det var et av de seminarene som hadde størst oppslutning da. Jeg tror interessen vil være enda større i år.

Dersom noen ønsker stoff om dette emnet, kan de henvende seg til Forbundet mot Rusgift, Møllergata 24, Oslo 1.

Stud.korr. Oslo

Hva bør diskuteres?

KRISTENDOM OG SOSIALISME:

På skolen min er det ei kristengruppe, som samler en god del folk. Jeg har diskutert litt med noen av dem. Diskusjonen viste at mange kristne tror at hvis AKP får makta, så blir vi forfulgt — «de kristne ble forfulgt i Kina og Albania — bibler er forbudt!» I programmet til AKP står det at de vil bekjempe alle former for religion». Dette viser at det eksisterer mange mot-

sigelser og forvirring. I flere tilfelle fører disse til at kristne folk tar avstand fra AKP — fordi de mener at AKP ikke vil tillate dem å tro på en gud. Mange av disse er folk som tar progressive standpunkter i mange andre saker.

Det er nødvendig at vi diskuterer dette med dem. Men hvor står jeg sjøl? Jeg har stort behov for å diskutere både den dialekt-

iske materialismen og kristendommen (altså en mer filosofisk diskusjon) og taktikken og strategien i forhold til kristne — dvs. er vi for å forby kristendommen? — blir dette gjort i Kina og Albania? — hvorfor vil kristendommen «dø av seg sjøl» under sosialismen — og er det sånn eller det noen som har «drept» den?

«Sørlandsfarer»

Oslo: Onsdagskro i Chateau Neuf

Hver onsdag utover våren blir det kulturverksted i Pizzaen i Chateau Neuf. HMG har snakket med representanter fra styret og kulturutvalget i DNS, som står for arrangementet.

— Onsdagskro, hva innebærer det?

— Onsdagskroa skal være et sosialt og kulturelt tilbud til studentene. Vi vil presentere ulike typer kultur, i stor grad amatørkultur, men ikke utelukkende. Vi vil satse på progressive grupper, visesang, film og lyrikk og vi vil også forsøke å få en debatt rundt det vi presenterer. Vi ønsker at studentene skal bruke kroa og kritisere gode og dårlige sider ved innholdet, og se kroa som et forum der de kan framføre egne ting.

— Dette virker som et brudd med DNS tidligere praksis. Hva er bakgrunnen for dette?

— Vi ønsker å gjøre DNS til et virkelig studentersamfunn. Tidligere har politiske debatter stort sett vært DNS eneste tilbud til studentene. Vi ønsker å gjøre DNS til et sted studentene kan bruke i større grad. De politiske debattene er viktige, men ikke nok.

— Hva er forskjellen mellom de tidligere onsdagsmøtene og onsdagskroa?

— De tidligere onsdagsmøtene har vært «mini-lørdagsmøter», dvs. rene debattmøter. Onsdagskroa derimot skal være et sted studentene kan gå ut og slappe av og treffe andre studenter og et sted vi kan utvikle den progressive kulturen. Deler av kvelden vil vi bruke til å presentere kultur, resten av kvelden er det opp til folk sjøl om de vil ta med gitaren eller bare prate. Vi har også tenkt kroa som et sted progressive artister kan få kritikk på det de framfører.

— Hva har vært presentert på onsdagskroa hittil?

— Vi har vist «Åpenbaringen» av Vibeke Løkkeberg, med en kort innledning av regissøren og debatt om filmen. Siste onsdagskro før påske spilte Veitvedtgjengen, ei ny amatørgruppe og Roaring Jelly, som vel er Oslos mest kjente gatemusikkanter.

— Og programmet framover?

— 5. april vil Jørn Simen Øverli og Frode Nyvold bl.a. framføre et katalansk viseprogram. 12. april blir det visesang ved Magne Lindholm og flere.

Fredrik Fasting Torgersen vil lese fra boka si og Tove Nilsen vil lede en debatt om fangeliv en onsdag. Vi håper på å få «Stein og Jord» med syngespill om Irland, dessuten Helge Prahm utpå våren.

— Betyr denne nye linja at DNS er blitt med «upolitisk» og gått tilbake til den studentikose stilen?

— Nei, platformen Rød Fronten er valgt på gjelder også for kulturpolitikken vår, uten at det betyr at alle som opptrer må stå på Rød Frontens plattform. Vi vil presentere kultur vi mener er progressiv, men vokte oss for å være for snevre.

Vi håper at onsdagskroa kan være et bidrag til å utvikle den progressive kulturen på universitetet og skolene rundt i byen, og at flest mulig vil bruke onsdagskroa enten de spiller sjøl eller er tilhørere.

Bilde: Landets sprekeste gatemusikanter for tida «Roaring Jelly» opptr er på Onsdagskroa i Chateau Neuf

Rock against racism.

Motstanden mot det engelske nynazistiske partiet National Front vokser sterkt. Vi har tidligere sett at engelske fotballspillere har dannet en forening rettet mot nazistene. Men også

rockemusikere har dannet en front rettet spesielt mot National Fronts rasisme.

«Rock Against Racism» (RAR) heter denne fronten som ble dannet julen '76. Fronten ser det bl.a. som sin oppgave å forklare hva rasisme er og

hvordan den har oppstått. RAR har klart å forene hvit og svart arbeiderungdom og har samlet 50 000 ungdommer på ca. femti konserter rundt i England. I begynnelsen var mange svarte ungdommer mistenksomme overfor punkgruppene som utgjør hovedtyngden i RAR, fordi de hadde

trodd på massemedienes bilde av punkerne som fascister.

På RAR-konsertene spiller punkgruppene sammen med reggae-grupper, som har bakgrunn i vestindiske miljøer. Mange kjente punkband har spilt for RAR, bl.a. Generation X, The Adverts, The Buzzcocks,

X-Ray Spex og Tom Robinson Band.

«Rock Against Racism» gir ut bladet Temporary Hoarding som inneholder stoff om kampen mot National Front.

(Gateavisa nr. 3/78)

